هفته نامهٔ

وآنان که در راه ما با جان ومال جهادکردند محققاً آنان رابه راه خویش هدایت
می کنیم و همیشه خدا یار نیکو کاران است
قرآن کریم

مجاهد

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

پارلمان جدید
مسؤولیت ها و چالش ها
ص۲

چگونه "شرف هموطنی با ذلت گوسپندی" تعویض می شود؟
ص۳

دعا پیوند دهندهٔ مسلمان با پروردگار بی نیاز
ص۷

دور ششم سال چهارم شمارهٔ ۳۳ چهار شنبه ۵ دلو ۱۳۸۴ ۲۵ ذی الحجه ۱۴۲۶ — 25 January 2005

در اجلاس روزهای دوشنبه و سه شنبه پارلمان فیصله شد که

- تابعیت هر وزیر در وقت اخذ رأی اعتماد مورد بحث قرار گیرد
- اعضای کابینه به صورت فردی باید رأی اعتماد بگیرند

در اجلاس روزهای دوشنبه و سه شنبه ولسی جرگهٔ افغانستان بحث ها‌ی اعضای این مجلس بر روی مسالهٔ تابعیت دوگانهٔ برخی از وزرای حکومت و این که آیا موضوع اخذ رأی اعتماد کابینه به گونهٔ جمعی مطرح باشد و یا فردی متمرکز بود.

به گفتهٔ یکی از اعضای پارلمان، در اجلاس روز دوشنبه، در مورد تابعیت دوگانهٔ شماری از اعضای کابینه دو نظر وجود داشت: اول این که باید برای آن عده از وزرایی که تابعیت دوگانه دارند، رأی اعتماد داده شود. و دوم این که این مسأله به زمانی بایست موکول گردد که این وزرا برای اخذ رأی اعتماد به مجلس پیشنهاد می شوند و در نتیجه نظریهٔ دوم مورد قبول اکثریت قرار گرفت و از این موضوع که نباید به وزرای دو تابعیته رأی داده شود حمایت به عمل نیامد، که در این صورت به نظر می رسد شماری از وزرای دوتابعیته در اثر تطمیع برخی از اعضای پارلمان از جانب دولت رأی اعتماد خواهند آورد.

و در اجلاس روز سه شنبه نیز دربارهٔ موضوع اعطای رأی اعتماد برای کابینه دو پیشنهاد وجود داشت؛ اول این که همهٔ وزرا به گونهٔ دسته جمعی معرفی شوند و در مورد رأی اعتماد و عدم اعتماد به آنان تصمیم گرفته شود و دوم این که این وزرا به گونهٔ انفرادی برای گرفتن رأی اعتماد به مجلس نمایندگان (ولسی جرگه) معرفی گردند، و در نتیجه پیشنهاد دوم به فیصلهٔ اکثریت رسید و قرار شد پرونده های هر یک از وزرا با جزئیات مورد مطالعه قرار گیرد و بعد در مورد وی تصمیم گرفته شود.

کنفرانس لندن
ارزیابی تحولات از بن تا امروز

راوی

قرار است به تاریخ ۳۱ جنوری سال روان میلادی کنفرانسی به منظور کمک به افغانستان در لندن برگزار گردد. گفته می شود در این کنفرانس نمایندگان بیش از هفتاد کشور جهان شامل وزرای امورخارجه، مالیه و یا اقتصاد این کشورها ونیز سرمنشی سازمان ملل متحد شرکت نمایند. تونی بلیر نخست وزیر انگلیس و کاندولیزا رایس وزیر خارجهٔ ایالات متحدهٔ امریکا از جملهٔ شرکت کنندگان این کنفرانس خواهند بود و قرار است رئیس جمهور کرزی دراین جمع سخنرانی گزارش گونه یی ایراد نماید.

شرکت کنند گان این همایش تحولات افغانستان از کنفرانس بن تا امروز را مورد بررسی قرار خواهند داد و در پایان این کنفرانس سندی به نام میثاق افغانستان به امضا خواهد رسید که تأیید ادامهٔ حمایت جهانی از دولت افغانستان خواهد بود.

دولت افغانستان دست آورد های خود در عرصه های مبارزه با فساد اداری، به وجود آمدن اردوی ملی، پیشرفت ها در بخش های معارف، صحت، حقوق بشر، حقوق زن، پارلمان، تأمین عدالت و حاکمیت قانون و... را به این همایش عرضه خواهد کرد و انتظار دارد از طرف جامعهٔ جهانی اطمینان کمک های دوامدار را دریافت نماید. ص۷

بانک جهانی خواستار توزیع کمک ها از طریق دولت افغانستان شد

بانک جهانی می گوید کمک های بازسازی برای افغانستان باید از کانال بودجهٔ دولتی به مصرف برسد تا بیشترین منافع خود را به این کشور برساند.

بانک جهانی در گزارش خود در بارهٔ افغانستان با عنوان "مدیریت منابع مالی عمومی برای توسعه" می گوید: باید میان کشورهای اعطا کنندهٔ کمک و دولت افغانستان پیوندهای نزدیک تری برقرار شود.

نگرانی این است که اگر دولت دور زده شود با زحمت و فشار اضافه یی رو به رو خواهد شد و اقتدارش به خطر خواهد افتاد.

به گفتهٔ بانک جهانی، نزدیک به ۷۵ درصد کمک های خارجی بدون در نظر گرفتن دولت و شبکهٔ اداری و برنامه های آن به مصرف می رسد.

بانک جهانی در گزارش خود می گوید برای این که اعطاکنندگان کمک تمایل بیشتری پیدا کنند تا پول خود را از راه های دولتی به مصرف برسانند لازم است که روند بودجه بندی بهبود یابد و با فساد اداری مبارزه شود.

"برای این که بیشترین بهره وری از روند بودجه بندی به دست آید، آسیب پذیری افغانستان در برابر فساد مالی باید کاهش یابد."

پیشنهاد بانک تعقیب و کیفر دادن خطاکاران است اما علاوه بر آن می گوید افغانستان نیازمند برنامه یی است که اصلاحات عمیق در کشور را ممکن سازد و به ساختاری منسجم و قابل اعتماد برای مدیریت منابع عمومی دست پیدا کند.

د کوکنارو د کرنی مخنیوی سنجول شوی تدبیر غواړی

جاهد

څه د پاسه له یوه کاله راپدی خوا د سنلس په نامه یوه ټولنه چې مرکز ئې په پاریس کې دی. هڅه کوی چې په افغانستان کې د کوکنار کرکیلې ته قانونی بڼه ورکړی. دا ټولنه وائی چې کوکنار داسې یو بوټی دی چې له هغه نه ګټور استفاده هم کیدای شی مثلاً د درملو د جوړولو په صنعت کې له دی مخدری مادی څخه مورفین جوړیږی چې د درد په مقابل کې یوه قوی مسکنه دوا ده. له دی درملونه افغان خلك تر اوسه بې برخې دی. د دی ټولنې په خبره تر اوسه پورې بین المللی ټولنې او افغان دولت پر بزګرانو ډیر فشار اچولی دی، چې دا کرکیله بند کړی، خو باید دی مسئلې ته پام وشی چې د افغانستان د بزګرانو لوی عاید له کوکنار څخه لاس ته راځی. په داسی یو هیواد کې چې اقتصادی بنسټونه یې وران او ویجاړ دی، که یو وار دا کرکیله بند کړای شی، نو دا کار به بزګرانوته ډیر سخت ګوزار وی. دا ټولنه د امنیت په باب هم وائی چې په اوسنی شرایطو کې جګړه او نا امنی زیاتره په هغو سیموکی تر سترګو کیږی چې دولت پر بزګرانو د کوکنار پر کرهنه بندیز لګولی دی. دا بندیز د دی لامل ګرځیدلی دی چې خلك د دولت د مخالفینو ملاتړ وکړی.

دا خبری په ظاهر کې ډیره له زړه سوی نه ډکه ښکاری؛ خو که لږورته ځیر شو نو ډیری پوښتنی رامنځ ته کیږی چې د افغانستان په اوسنی شرایطو کې هغوی ته روښانه ځواب ورکول ګران کار دی.

لومړی خبره داده چې که د کوکنار کرکیله د درمل جوړونی په پلمه قانونی شی؛ نو دا خو هغه خبره چې طالبانو هم کوله او د طالبانو د قدرت په لومړیو کلونو کې هغوی ویل چې موږ د کوکنار کرنه د درمل جوړولو په خاطر آزاده پری ایښی ده؛ خو بین المللی ټولنې دا خبره ردوله.

د طالبانو په وخت کې ځینی علماوو د درمل جوړونی په خاطر، د کوکنارو کرلو ته اجازه ورکوله.

بله خبره داده چې له بزګرانوته د کوکنار د کرهنی اجازه ورکول شی چې دولت یی کنترول کړی نو د اوسنی اداری پراخ فساد په شتون کې څنګه کولای شو د کنترول پر موثریت ډاډمن ووسیږو؟ تر هغه وخته چې داسی پراخ اداری فساد موجود وی نو دا کار بلکل ناشوونی دی. ۸ مخ

سنگ تهداب مرکز تعلیمات اسلامی گذاشته شد

روز سه شنبه ۴ دلو سال جاری سنگ تهداب تعمیر مرکز تعلیمات اسلامی جامعهٔ سید جمال الدین افغانی در ولسوالی بگرامی ولایت کابل توسط حامد کرزی رئیس جمهوری افغانستان گذاشته شد.

این تعمیر که مساحت عمومی آن ۷۵۴۴ متر مربع زمین را احتوا می کند، گنجایش دو هزار شاگرد را دارد که برای پنجصد تن آنان لیلیه در نظر گرفته خواهد شد.

این مرکز علاوه بر تعمیر تدریسی که شامل بلاک های اداری، دارالحفاظ، دارالعلوم و کتابخانه می باشد، دارای اتاق های معلمین، لابراتوار، تحویلخانهٔ کتاب، طعام خانه، آشپزخانه، اتاق های لیلیهٔ معلمین و تشناب های عصری نیز خواهد بود.

تعمیر متذکره به کمک مالی هشت میلیون دلاری امارات متحدهٔ عربی در ظرف ۹ ماه اعمار و به بهره برداری سپرده خواهد شد. در محفلی که بدین مناسبت در ولسوالی بگرامی دایر گردیده بود حامد کرزی رئیس جمهور، قاضی القضات، سفیر امارات متحدهٔ عربی، شماری از اعضای کابینه و تعدادی از رؤسای مستقل ادارات دولتی و هیأت رهبری و منسوبان وزارت معارف اشتراک کرده بودند.

در این محفل رئیس جمهور، وزیر معارف، قاضی القضات و وزیر شهرسازی و مسکن سخنرانی کردند.

اطلاعیه

خوانندگان عزیز مطلع باشند

دفتر جریدهٔ مجاهد از حصهٔ دوم کارته پروان به هوتل زنبق طلایی واقع چهار راه زنبق شهر نو انتقال نموده است.

اداره

آدرس مجاهد در اینترنت
Website: www.mujahid1357.com
E-mail: mujahid1357@yahoo.com

مجاهد

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان
مؤسس: استاد برهان الدین ربانی
سال تأسیس: ۱۳۵۷ خورشیدی
ناشر : دفتر فرهنگی
زیر نظر هیأت تحریر
آدرس : کابل- چهار راهی زنبق ـ سابق هتل زنبق طلایی
صندوق پستی : ۲۲۶
شماره های تلفن:
تلفن: ۰۷۰۲۸۵۱۳۹ – ۲۲۰۲۲۱۴ – ۰۲۰
E-mail: mujahid1357@yahoo.com

دبهرنیوانجوګانو چاری باید وځارلی شی

ذبیح الله اتل

زموږ هېواد دتېل شويو جګړو له امله په يوه کنډواله بدل شو. چې له دې تريخ حقيقت څخه هيڅوك سترګې نشي پټوولی، مظلوم ملت دژوند خوږی شيبې داسې ترخې تيرې کړې، چې که په هغه وخت کې دهغو جګړوانخور چاپه خوب کې ليدلای وای: نو په يقين سره ويلای شو، چې زړه به يې پړك چاودلی وای خوداچې په تورو شپيسی روښنايي شتم اولوی خدای ج انسانانو ته په سختوکې توفيق ورکوی: نو بيا هم خلك ددی په هيله، چې نوی نظام راغی دهغوی ژوند ته به پاملرنه وشی اوله موجوده اقتصادی ستونزو څخه به خلاص شی: نو په دغه سوچ کې خپلې شپې اوورځې سباکوی .له بده مرغه کله چې زموږهېواد دجګړوله ناتارڅخه راووت، تودډې هېواد وګړی ډير کړيدلی اوځوريدلی و اواقتصادی ستونزی يې بې حده زياتی وی چې اوس هم ورسره لاس اوګريوان دی .په خواشينی سره ويلای شو، چې زموږله غريبوی وزليو اوله هېواد نه بهر مهاجرينوته چې خپل هېواد ته راوګرځيدل هيڅ ډول مرسته نه ده شوی اوکه شوی هم ده هغه په ډيره کمه پيمانه ده چې وزباندی حساب کولای نشو.

په هېوادکې که څومره غريب خلك شته: خودهغوی په پرتله يو شمير بډايان هم شته چې شپه اوورځ يې پر مزو اوچړچو تيرېږی دغريبو له حاله نه دی خبر اودخپل مال زکات که ورکوی هم يايې خپلونږدی دوستانو ته ورکوي اويايي هم دتظاهر په ډول څوکسانوته ورکوی اوبس

همدارنګه زموږ په هېواد کې دموسساتو شمير له يوزرونه هم اوړی خو په ډيرتاسف سره ويلای شو ،چې زموږله بيوزله اوغريبو هېوادوالوسره ،چې دژمی په سختو شپووږځوکې دکور .دسوخت دموادو او د ارتزاقی موادوله نشتوالی سره مخ دی هيڅ ډول مرسته نه ده ورسره شوی اوکه شوی هم ده صرف يوڅو تنو هغه چې شناخت اواړيکې يې دنوموړی موسسی سره ولرې مرستی ترلاسه کړی دی

ملت نور تنګ راغلی اوحقيقت وايي څکه هغوی نه يوازي له موسساتو اوبډايانو څخه ګيله من دی: بلکې دولت هم دهغوی داقتصادی شخړو داواره ولولپاره هم داسې د پام وړاقدام نه دی کړی ،چې ترينه خوښ وی اويايي هم يادونه وکړی: څکه دوی تراوړی لايدی په خيموکې شپې ورځې سباکوی له يخ څخه يې زامی ريږدی، مجبوره دی دستونتزودلری کولو لپاره يوڅه وکړی اوله همېدی امله يوزيات شمير وګړي په دی شپواورځوکې ګداګری پيل کړی اوورځ په ورځ يې په لارواوکڅوکې شميرزياتيږی ،چې که اسلامی جمهوری دولت دغريبو اوبی وزلو وګروستونزوته ځانګړی پاملرنه ونه کړی نوخدای مه کړه زموږ په ټولنه کې به وګړی دنقر اونيستی له امله له نورو داسې ستونزو سره مخ شی، چې بيابه يې دحل لاری ډيری ستونزمنی وی ،چې هم به ملت اوهم به دولت ورته حيران وی؛ نومخکې له دی چې داستونزی زموږدهېوادوالولمن ونيسی دافغانستان جمهوررئيس ښاغلی حامدکرزی دکابينې غړی اونوی تشکيل شوی پارلمان چې دخلکو هيلی ورته ورځ په ورځ زياتيږی دخلکو لپاره دکارزمينه برابرکړی بډايان له غريبوخلکو سره مرسته وکړی اوموسسات ،چې شمير يې زيات اوکاريې نامعلومه ده په خپله کاری پاليسی کې دلون راولی دخپلو کارمندانو په معاشونو له سره غوروکړی دلوکسو اونوی ماډلونو موټرولـه کارولو څخه تير شی. يوڅه زموږ په بې وزله وګړيو زړه وسوځوی وی اوورته دکار زمينه برابره کړی ،که داسې نه وی ددې هېواد وګړی له پارلمان څخه غواړی ټولی هغه موسسې چې خپل وخت په لوکسو کورونو اوموټروکې تيروي او دکار پايله يې څرګنده نه وی، غواړی چې دداډول موسساتو دروازی بندی کړي اوهغه موسسې چې په ريښتيا سره کار کوی تشويق کړی همدارنګه زموږدهېواد وګړی اوس په دی ښه پوهيږی ،چې ددغه ټولنی پرمختګ اودخلکو دسوکاله ژوندانه لپاره ملې يوالی اووحدت تراهرڅه زيات اړين بريښی، نودهېواد دجمهوررئيس ښاغلی حامدکرزی وړاندې، چې مخالفينوته يې کړی ستايي اوهيله من دی چې هغوی هم له دغه فرصت څخه په ګټه اخيستلوله جمهوری اسلامی دولت سره يوشی اودهېواد په بيارغونه اوودانولوکې پياوړی ګامونه پورته کړی چې نړيوالوته داجوته شی ،چې په دغه هېوادکې ټول ميشت وګړی افغانان دی اوديو واحد افغانستان په جوړيدوکې سره يوموټی اويو لاس دی

پارلمان جدید

مسؤولیت ها و چالش ها

سید ناصر تقدسی

پارلمان افغانستان، پس از سه دهه واندی، با وجود ده ها چون و چرایی که در روند انتخابات و جریان شمارش آرا وجود داشت، تشکیل شد و حدود بی‌شتر یک ماه است که به کار خود آغاز کرده است.

توقع ملت و مردم افغانستان از این نهاد قانون گذار و نظارتگر این است که با توجه به صلاحیت های قانونی یی که دارد، بتواند جلو نا به هنجاری های موجود در نظام را بگیرد و به مشکلات بی شمار ملت راه چاره جستجو کند. و این پارلمان جدید التأسیس هم اگر از ظرفیت های لازم کاری برخوردار باشد و اعضای آن از توان مندی و تقوای خوب بهره داشته باشند، می تواند به انتظارهای مشروع و برحق مردم پاسخ مثبت بگوید و در پیکرهٔ فساد آلود و بی جان نظام، روح اصلاحات و انضباط قانون مند بدمد.

زیرا صلاحیت های پیش بینی شده در قانون اساسی کشور، برای این نهاد بزرگ و مهم امکان می دهد که به تمام وزرا و رؤسای مستقل ادارات دولتی که از کارایی و کفایت درست برخوردار نیستند، رأی عدم اعتماد بدهد و با یک تصفیهٔ حساب شفاف افراد خوب تری را در حکومت جا به جا نماید و به نا به سامانی ها در دیگر عرصه ها نیز پایان بدهد.

وظایف و صلاحیت های عمومی پارلمان و صلاحیت های اختصاصی مجلس نمایندگان (ولسی جرگه) در مادهٔ ۹۰ قانون اساسی افغانستان چنین بازتاب یافته است:

"شورای ملی دارای صلاحیت های ذیل می باشد:

۱-تصویب، تعدیل یا لغو قوانین و یا فرامین تقنینی.

۲-تصویب پروگرام های انکشافی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تکنولوژیکی.

۳-تصویب بودجهٔ دولتی و اجازهٔ اخذ یا اعطای قرضه.

۴-ایجاد واحدهای اداری، تعدیل و یا الغای آن.

۵-تصدیق معاهدات و میثاق های بین المللی یا فسخ الحاق آن به افغانستان.

۶-سایر صلاحیت های مندرج این قانون اساسی.

از متن مادهٔ فوق معلوم می شود که شورای ملی تنها مرجع قانون گذاری در کشور است و گذشته از تصویب، تعدیل و یا لغو قوانین و فرامین تقنینی، به عنوان بالاترین ارگان تصمیم گیرنده، صلاحیت تصویب برنامه های کلان دولت را در سطوح ملی و بین المللی دارد.

و مجلس نمایندگان (ولسی جرگه) افزون بر صلاحیت هایی که به مثابهٔ یکی از دو مجلس مهم شورای ملی دارد، از صلاحیت های ویژهٔ دیگری نیز در عرصهٔ کارهای داخلی دولت برخوردار می باشد که در مادهٔ ۹۱ قانون اساسی این گونه توضیح گردیده است:

"ولسی جرگه دارای صلاحیت های اختصاصی ذیل می باشد:

۱-اتخاذ تصمیم در مورد استیضاح از هر یک از وزرا مطابق به حکم مادهٔ ۹۲ این قانون اساسی.

۲-اتخاذ تصمیم راجع به پروگرام های انکشافی و بودجهٔ دولتی.

۳-تأیید یا رد مقرری ها مطابق به احکام این قانون اساسی."

دیده می شود که در قانون اساسی، برای مجلس نمایندگان (ولسی جرگه) صلاحیت های خوبی داده شده است که اگر نمایندگان مردم در پارلمان افراد شایسته، مؤمن، پرهیزگار و کاردان باشند، به راستی

> **پارلمان جدید التأسیس هم اگر از ظرفیت های لازم کاری برخوردار باشد و اعضای آن از توان مندی و تقوای خوب بهره داشته باشند، می تواند به انتظارهای مشروع و برحق مردم پاسخ مثبت بگوید و در پیکرهٔ فساد آلود و بی جان نظام، روح اصلاحات و انضباط قانون مند بدمد**

که تا حدود زیادی مشکلات ما حل خواهد شد و هر وزیر و رئیسی که معیارهای دینداری و خدمتگزاری برای مردم را تکمیل نکرده باشد، از مجلس نمایندگان رأی اعتماد نخواهد گرفت و برنامه های انکشافی و بازسازی دولت نیز به گونهٔ عادلانه، همه مناطق کشور را بدون تبعیض زیرپوشش قرار خواهد داد و هر وزیر و مسؤول دولتی در برابر خلاف رفتاری خود مورد بازپرس قرار خواهد گرفت.

> **اعضای پارلمان افغانستان بدون ایثار و از خود گذری نمی توانند به تعهدات خویش در برابر مردمی که برای شان رأی داده اند وفادار بمانند؛ چه چالش هایی فراوان وجود دارد که بر سر راه کار پارلمان مشکل می آفرینند و مانع تحقق خواسته های مردم می گردد**

بنا بر این اعضای پارلمان افغانستان با توجه به اوضاع حساس کشور و توقعات بیش از حد مردم و این که در جریان کمپاین انتخاباتی خویش وعده های بسیاری برای موکلان خود داده اند مسؤولیت های بزرگی در پیشرو دارند؛ آنان بایستی به دور از هر گونه برتری جویی های قومی، نژادی و گروهی به منافع کلان ملی بیندیشند، و در دادن رأی اعتماد به کابینهٔ کرزی اصل تدین، تخصص، دلسوزی و شایسته سالاری و در وضع قوانین اصل حاکمیت اسلام و پرهیز از بی دینی و در تصویب بودجهٔ انکشافی کشور اصل عدالت و برابری و انکشاف متوازن در همهٔ مناطق افغانستان را منظور نمایند.

اما تا جایی که دیده می شود، تحقق این آمال بزرگ کار ساده یی نیست و اعضای پارلمان افغانستان بدون ایثار و از خود گذری نمی توانند به تعهدات خویش در برابر مردمی که برای شان رأی داده اند وفادار بمانند؛ چه چالش هایی فراوان وجود دارد که بر سر راه کار پارلمان مشکل می آفرینند و مانع تحقق خواسته های مردم می گردد، این چالش ها عبارتند از:

۱-حضور نیروهای خارجی: حضور نیروهای خارجی در افغانستان یکی از چالش های عمده بر سر راه پارلمان است. در حضور خارجی ها اعضای پارلمان چنان که باید نمی توانند با دست باز تصمیم بگیرند و اگر تصمیمی برخلاف منافع بیرونی ها بگیرند، تصمیم آنها ضمانت اجرایی نخواهد داشت.

۲-وابستگی برخی از وکلا به دستگاه قدرت: چالش دوم وابسته بودن شماری از اعضای پارلمان به افراد و اشخاص مطرح در دستگاه حکومت است. این وکلا در روز انتخابات به زور شصت قدرت مداران و به وسیلهٔ پول هایی که مدرک آن نامعلوم بود، رأی آوردند و به پارلمان آمدند و حالا نمی توانند خواسته ها و علایق مربیان خود را در تصمیم گیری های میان پارلمانی نادیده انگارند.

۳-تطمع برخی از وکلا: هرچند شمار زیادی از وکلا شاید دارای وجدانی پاک و دلسوز باشند و فکر شان بیشتر به منافع ملی متمرکز باشد، اما از وجود برخ دیگری که بیشتر به خود می اندیشند و زودتر زیر بار زر و متاع دنیا می روند و راه یافتن به شورای ملی را وسیلهٔ کسب مادیات می دانند نمی توان انکار کرد. بناء این موضوع نیز می تواند به عنوان بزرگ ترین چالش مانع تحقق اهداف کلان ملی در پارلمان گردد.

۴-نا آگاهی از قواعد حقوقی: چالش چهارم این است که شماری از اعضای محترم پارلمان از سواد کافی بهره ندارند و از لحاظ حقوقی در حدی نیستند که در تصویب لوایح قانونی و خود قانون و در تصمیم گیری های بزرگ، منافع کشور و دین و مردم را درست تشخیص بدهند، در این صورت اینها ممکن نا آگاهانه به بسا مسائلی رأی موافق بدهند که به زیان کشور و ملت است.

۵-تضادهای گروهی و نژادی: این گونه تضادها که از جندین سال بدین طرف درمیان اکثریت مردم ریشه دوانده است می تواند چالش دیگری باشد که در پارلمان تشنج ایجاد کند و از رسیدن به تفاهم ملی برای منافع کشور جلوگیری نماید.

پس برای حل این معضل ها و دور کردن چالش ها از سر راه پارلمان افغانستان، یگانه راه این است که هیأت رهبری پارلمان و اعضای دلسوز و چیز فهم آن در قدم نخست تلاش ورزند تا روح همبستگی و تفاهم و دوستی را درمیان تمام اعضای شورای ملی ایجاد کنند و سپس از دخالت نظام حاکم و نیروهای خارجی در امور پارلمان ممانعت به عمل آورند و گذشته از آن زمینه یی را فراهم بسازند که وکلای محترم کم سواد از طریق بیانیه های اعضای چیز فهم پارلمان و از طریق توزیع نشریه ها و روزنامه های خوبی که اندیشهٔ ملی دارند و برای پارلمان مشورت می نویسند، از کیف و کان منافع ملی و اسلامی کشور آگاه شوند و در روشنی آن

بقیه در ص ۶

چگونه "شرف هموطنی با ذلت گوسپندی" تعویض می شود؟

محمداکرام اندیشمند

مشاور رئیس جمهوری افغانستان درامور بین المللی جناب دکتر رنگین دادفرسپنتا درمقالهٔ جالبی که درسایت اینترنیتی " افغان جرمن آن لاین" منتشرشده است، معضل وبحران تفکروتمایل قوم گرایی یا به قول خودشان "ناسیونالیزم تبارگرا" رابه بحث و بررسی گرفته اند. مقالهٔ ایشان که درعنوان "گله های سراسر جهان متحد شوید"، نگاشته شده با این پرسش پایان می یابد: "چگونه انسانها می توانند، شرف هموطنی را با ذلت گوسپندی تعویض کنند؟"

هرچند دراین پرسش ازمکان و انسان های ساکن ویا متعلق به آن نام برده نشده اما به روشنی می توان یافت که منظور نویسنده وپرسشگر ازآن مکان، افغانستان وانسان هایش هم همان افغان ها ویا به قول عده یی افغانستانی ها اند. به خصوص افغان هایی که بحران ومعضل ملی را با باورها ودیدگاه های گوناگون مطرح می نمایند. چه به گونهٔ فاشیستی که دکتر سپنتا از آن درمقولهٔ "نژاد پرستی بدوی افغانی" نام می برد ویا به نوع دیگری که داعیان این باور واندیشه آن را به عنوان یک معضل ومشکل حل ناشدهٔ جامعه وکشور خود مطرح می کنند.

درحالی که مشاورامور بین المللی رئیس جمهور بحث بسیار مهمی را به میان کشیده اند وآن را به تحلیل گرفته اند ولی دو نقطهٔ مهم واصلی این بحث را کم ترمورد توجه و اعتنا قرارداده اند. نخست این که از ریشه یابی وتبیین عوامل اصلی "ناسیونالیزم تبارگرایانه" و "نژادپرستی بدوی افغانی" بسیار سطحی وبا اشارهٔ اندک گذشته اند. علاوتاً درتذکر واشارهٔ کوتاه این عوامل با دید ونگرش عادلانه ومنصفانه به بحث وقضاوت ننشسته وبه پرسش های بسیاری که دراین مورد وجود دارد پاسخی ارائه نداشته اند. وثانیاً پرسشی را که خود درپایان مقاله مطرح داشته بی پاسخ گذاشته اند. پاسخ این پرسش را که چگونه می توان "شرف هموطنی را با ذلت گوسپندی تعویض" کرد؟ اهمیت وضرورت بررسی وپاسخ به هردو موضوع توسط آقای سپنتا ازاین نقطهٔ نظر قابل نگرش است که ایشان ازیک طرف دکتر ومتخصص علوم سیاسی اند واز جانب دیگر مشاور رئیس جمهوری افغانستان درامور بین المللی. معهذا هرنوع بحث وتحلیل وی دراین موارد درذهنیت وسیاست رئیس جمهور کرزی می تواند اثرگذارباشد. سیاست حامدکرزی ودولت او درمورد بحران ومعضل تمایل تبارگرایی وتفکرقبیله سالاری چه به عنوان یک موضوع حل ناشدهٔ ملی وچه به عنوان یک باور واندیشهٔ فاشیستی آن هم از نوع فاشیزم بدویت وقبیلوی اثر دو پهلودارد. سیاستی که می تواند درحل این بحران نقش سازنده، مثبت وعادلانه ایفا کند وسیاستی که می تواند آتش این بحران را شعله ورترسازد.

دراین تردیدی نیست که گسترش مرزبندی های قومی، نفاق وبی اعتمادی ملی درافغانستان طی سه دههٔ اخیردرنتیجهٔ جنگ وتجاوز خارجی حدت وشدت بیشتر ازهرزمان دیگر داشته است؛ اما دراین نیز نمی توان شک کرد که ریشه ها وزمینه های این نفاق وبی اعتمادی نه در دورهٔ مذکور بلکه مدت ها پیش ازآن وجود داشت. تفکر قبیلوی و برتری جویی قومی یا همان "ناسیونالیزم تبارگرایانه ونژاد پرستی بدوی افغانی" درگذشته های قبل از این سه دههٔ اخیر نه توسط به قول مشاور رئیس

دراین تردیدی نیست که گسترش مرزبندی های قومی، نفاق وبی اعتمادی ملی درافغانستان طی سه دههٔ اخیردرنتیجهٔ جنگ وتجاوز خارجی حدت وشدت بیشتر ازهرزمان دیگر داشته است؛ اما دراین نیز نمی توان شک کرد که ریشه ها وزمینه های این نفاق وبی اعتمادی نه در دورهٔ مذکور بلکه مدت ها پیش از آن وجود داشت

جمهور کشورما "گله گرایان پشتون، تاجیک، ازبیک، هزاره ودیگران" بلکه توسط حاکمیت ودستگاه برسراقتدار اعمال می شد. واین سیاست "نژاد پرستانهٔ بدوی" مانع شکل گیری همان تفکر وپدیدهٔ "شرف هموطنی" گردید که اکنون نه تنها دکتر سپنتا بلکه هر فرد روشن بین، عدالت خواه ودوستدار پیشرفت وسربلندی افغانستان درآرزوی تحقق آن به سر می برد. درحالی که گله گرایی ازسوی وابستگان هرتباری برای تبعیض وبرتری جویی، زشت وبرخلاف شرافت هموطنی است؛ اما چنین دیدگاه و قضاوتی منصفانه نخواهد بود که فریاد دادخواهانه درجهت "شرافت هموطنی" را با صدای نژاد پرستانه دراعمال سیاست "ذلیلانهٔ گوسپندی" دریک پلهٔ ترازو وزن کرد. به همین گونه این برداشت ودیدگاه نیز با انصاف وحقیقت همسویی ندارد که ازبحران ومعضل ملی درجامعه وکشورخود انکارنمود وهرصدایی را به خاطر پیاده ساختن همان آرمان "شرافت هموطنی"، صدایی برخاسته از گلوی "گله گرایان" نژاد پرست" تلقی کرد. شاید دراین صداها وادعا ها اغراض وامیال شخصی ومنفعت طلبانهٔ بسیاری نهفته باشد اما به هیچ صورت نمی توان صدای آمرانه وسلطه جویانه یی مملو ازخدعه وتزویر را که غرض اعمال تبعیض وبیداد بلند می شود با صدایی که برای انصاف وعدالت بر می خیزد یکسان تلقی کرد وهردو را با یک نگاه دید.

آنچه که دانشمند علوم سیاسی کشوردکتر سپنتا واکنون به عنوان مشاور رئیس جمهوری افغانستان درامووربین المللی نگاشته اند که: "من هرگزگرفتاراین گمانه زنی که خطر گله گرایی درافغانستان کاهش یافته است نشده ام" بسیار دقیق است. به خصوص که مصداق این نگرانی خودرا دردوران مباحثات لویه جرگهٔ قانون اساسی، انتخابات ریاست جمهوری وانتخابات ریاست پارلمان مشاهده کرده اند. اما برای او که مشاوریت ریاست جمهوری را به دوش دارد تنها این کافی نیست تا بگوید: "من به مثابهٔ یک شهروند جمهوری افغانستان که خودم را به هیچ تباروهویت گله یی منسوب نمی دانم، براین باورم که فقط انسانیت انسان وتعهد او به همنوعان وپاکیزگی وعفت سیاسی اوست که اورا مورد قبول یا رد می سازد." مشاور ریاست جمهوری من حیث دکتر ومتخصص علوم سیاسی که به ویژه خودرا درافغانستانی دارای تبار های گوناگون ومتعدد به هیچ تباری منسوب نمی داند قبل ازهمه باید این دیدگاه وسیاست را به رئیس جمهورودولتی به زعامت او انتقال دهد. واورا با این مشوره یاری کند که افغانستان به سیاست عادلانهٔ ملی نیاز دارد وازطریق تدوین وتطبیق چنین سیاستی است که می توان "شرف هموطنی را با ذلت گوسپندی تعویض" کرد.

خاکسار از معینیت تا ترور

عبدالله

ملا عبدالصمد خاکسار معاون وزارت داخله، دولت ساقط شدهٔ طالبان، روز شنبه ۲۵ جدی در شهر قندهار ترورشد. به گفته، مقامات امنیتی در قندهار، ملاخاکسار غرض دیدار با اقارب خویش در ایام عید به این شهر رفته بود و بعد از ظهر روز شنبه توسط دو تن که سوار بر موتر سایکل بودند مورد اصابت چندین گلوله قرار گرفت و جان سپرد.

ملا خاکسار اولین قربانی از جمله، کسانی است که بعد از سقوط رژیم طالبان موضع خود را عوض کردند و به حمایت از اداره، جدید در افغانستان پرداختند. او در دوران طالبان هرچند در مقام معاون وزیر در یک وزارت کلیدی ایفای وظیفه می کرد اما با سیاست های طالبان موافق نبود و با جبهه، متحد رابطه داشت.

گفته می شد که قاری احمد الله رئیس امنیت طالبان از کسانی بود که ملاخاکسار را شخص قابل اعتمادی نمی دانست. اتفاقا چند ماه قبل یک خبرنگار امریکایی فاش ساخت که ملا خاکسار در هنگام قدرت طالبان با امریکایی ها در تماس شده بود. وی در ملاقات با مقامات امریکایی در اسلام آباد به آنها مشوره داده بود که برای سرنگونی رژیم طالبان به نیروی نظامی متوسل گردند اما امریکایی ها در آن زمان این خواست وی را رد کرده بودند از همین رو بعد از واقعه، یازدهم سپتامبر با وی در تماس شدند.

در هنگام حملات هوایی امریکا به کابل، خاکسار طالبان را به خروج از این شهر تشویق می نمود. مولوی وکیل احمد متوکل در کتاب خویش (افغانستان و طالبان) به این مسأله اشاره کرده است.

طالبان حتی قبل از سقوط و ترک کابل کسانی را متهم می کردند که در هنگام حمله، هوایی امریکا به کابل و اطراف آن، به جاسوسی و نشاندهی اهداف مهم به دشمن مشغول اند. از آنجایی که در این حملات، عده یی از عرب های وابسته به القاعده نیز کشته شدند و با توجه به رابطه، خاکسار با جبهه، متحد، بدون تردید هم طالبان و هم القاعده قصد گرفتن انتقام از وی را داشتند و نقشه، قتل او نیز به صورت دقیق اجرا شد.

خاکسار با افرادی از طالبان که در بخش اطلاعاتی کار می کردند آشنایی داشت که احتمالا بعضی از این اشخاص اکنون نیز در فعالیت های ضد دولت افغانستان فعال اند. این اطلاعات وی می توانست برای دولت و نیروهای خارجی که درگیر جنگ با طالبان اند کارآمد باشد. شاید همین اطلاعات هم در صدور حکم کشتن وی به دست طالبان بی تأثیر نبوده باشد.

ملا عبدالصمد خاکسار در انتخابات پارلمانی در کشور خود را کاندیدا نمود که رأی نیاورد و شکست خورد.

خاکسار در زمان تصدی خویش به حیث معین وزارت داخله، طالبان، گاهی به تنهایی در شهر گشت وگذار می کرد و یکبار هم توسط اشخاص ناشناسی که در نواحی اطراف کابل بر سر راه وی کمین کرده بودند مورد سوء قصد قرار گرفته بود که از ناحیه، پا جراحت برداشت. در این جریان وی به تنهایی با مهاجمان به مقابله پرداخت و آنان را به فرار مجبور نمود. خاکسار در مورد امنیت خویش بیش از حد بی پروا بود و همین بی پروایی و جسارت موجب گردید که سفر اخیر وی به قندهار، سفر آخرت را در قبال داشته باشد.

شکی نیست که طالبان با کشتن ملا خاکسار، برای همه افراد سابق طالبان که به دولت می پیوندند، زنگ خطر را به صدا درآوردند و این پیام خشن را به آنان رسانیدند که از پیوستن به پروسه، تحکیم صلح دست بردارند. چندی قبل در شبنامه یی که از طرف طالبان به نشر رسیده بود، همکاری با دولت مرکزی در افغانستان قدم نهادن در مسیر کفرخوانده شده بود که مجازات آن قتل است. اما دولت در مورد حفظ جان این اشخاص همان قدر ناتوان است که در مورد حفظ جان اعضای شورای علمای افغانستان.

له ملي پخلاينې باید ملاتړ وشي

ذکو خیل

په دې شپو ورځو کې دافغانستان داسلامي جمهوري له لوري دپخلاینې دپروګرام اوکړنلارې وړاندې کول دخبري رسنیوبازار تود کړې دی.

په دې کې شك نشته، چې ځینې کلمې ډېرې سپیڅلي او ګټور اړخونه او مانا وې لري. د بېلګې په توګه موږ د ملي روغې جوړې، ملي پخلاینې، عمومي او سراسري بښنې، سولې او نور داسې کلمو په اوریدلو سره په یو ډول ژور خیال اوفکر کې لوېږو اویا دپورتنیو کلمو یا اصطلاحاتو په اوریدو سره زموږ په ذهنونو کې ډول ډول تصویرونه انځوریږي. داهم ځرګنده ده، چې دیرش کلنې جګړې دا ځوریدلې او کړیدلې ملت توټې توټې کړې، په څو ډوله یې ویشلې دي.

هوا جګړې یا دجګړې عواملو او یا هم په جګړه کې دښکیلو بهرنیو هیوادو مستقیمو او غیرمستقیمو لاس وهنو دا قهرمان ملت په قومي، ژبنیو، حزبي، تنظیمي او نورو وړو او لویو ډلو ویشلې دې، دا له یوې خوا، بلخوا تېل شوي جګړې ددې هیواد په ملیونونو اوسیدونکي بهرنیو هیوادو ته په لېږدونې اړکړي او په ټوله نړۍ کې خواره واره شوي دي، چې اوس له بیلابیلو عقیدو، کلتورنو او اندیښنو سره ګران هیواد ته راستنیږي، دا هم په ټولنیز ژوند کې یو لړوړي او لویې ستونزې را منځ ته کوي، له دې امله ټولو افغانانو ته په هر ځاې او هر مقام کې، چې وي ضروري بریخي او اړتیا هم ده، چې یو بل ته تیرېدنه وکړي او دیو بل شتوالي وزغمي.

له دې امله د افغانستان داسلامي جمهوري د سولې، ملي روغې جوړې، اوملي پخلاینې له جوړونکیو وړاندیزونو څخه ملاتړ په کار دی لکه چې وایي: (وینه پروینه نه مینځل کیږي.) ددې هیواد هر وګړي او اوسیدونکي ته لازمه ده، چې هغه کړنلاره خپله کړي، چې په کې ملي ګټې نغښتې او د پر ګنو ارامې او هوسایې په کې پرته وي.

داهم ځرګنده خبره ده، چې دیرش کلنې جګړې ددې قهرمان ملت ټول مادي اومعنوي ارزښتونه او شتمنې له خاورو سره خاورې کړې او هیواد یې پر کنډوالو بدل کړې دې: ځکه څو هرهیوادوال ته په کار ده چې دستونزو په هوارولو او دهیواد او خلکو په وړاندې د نیمګړتیاوو او خنډونو په لیرې کولو کې زړه ور او ټینګ ګامونه پورته کړي او د هوښیارانو له دې خبرې چې وایې: (که پر یوه سترګه ړوندشوې، نو پربله لاس کیږده.) پیروي وکړي او دراتلونکي خیر وغواړي. له لوې او بخښونکي خدای(ج) څخه دهیواد دابادي، ښیرازي او هیواد والو د هوسایې هیله وکړي.

ره آورد سفر به هندوستان

راز های یک تصویر

محمد اسحاق فایز

قسمت اول

رادا ، قد بلند ی داشت. چهره اش به رنگ سیاه و از آفتاب سوخته بود. ساری قهوه یی رنگش با رنگ چهره و بدنش نمی خواند . هنوز از وجاحت و زیبایی در سیمایش آثاری پیدا بود . در چشمانش غمی پنهان و مرموز خوانده می شد و بسیار کم حرف می زد. وقتی صبح ها شروع به کار می کرد ، بدون تأخیر و تعلل کار می کرد و جالب این است که درست مانند یک مرد حسابی کار می کرد . دستانش مانند دستان مردان کار کشته و تنومند نیرو داشت و وقتی محموله اش را با دست می گرفت ، حسابی آن را مانند پر کاهی بلند می کرد و با آرامی انتقال می داد. سه روز بود که می دیدم این زن چگونه می تپد و چگونه زحمت می کشد. همه کسانی که درآن ساختمان شش طبقه یی کار می کردند ، اورا" رادا جی " خطاب می نمودند و برایم بسیا ر جالب بود که او مانند یک آد م استثنایی میان جمعیت کارگرا ن قدر می شد و من روز های اول فکر می کردم که او سرکارگر است .

از چند روزی که در ناحیه" آنند نکیتن " در دهلی اقامت اختیار کرده بودم ، پیوسته اورا می دیدم و همیشه نیز با او سلام و احوال پرسی می کردم و دیدنش برایم قوت قلبی بود که بتوانم رنج غربت و دور ی ا ز وطن را تحمل کنم .

باب آشنایی ما زمانی آغاز شد که پیراهن شسته ام از روی تراز به زیر افتاد و من ناگزیر شدم برای آوردن آن به زیر بروم و درست درآنجا خیمه یی بود که رادا با همسر و فرزندانش زندگی می کرد . رادا قبل از آن که من به نزدیکی خیمهٔ شان بر سم ، پیراهنم را برداشته بود تا برای من بیاورد. درزینه های اپارتمان با هم مواجه شدیم. کودک سه ساله اش را در بغل داشت و من از او دعوت کردم تا منزل بیاید و چیزی بخورد .

از زینه هابالا رفته و وارد اپارتمان شدیم . کودکش آرام و خاموش در آغوشش نفس می کشید و معلوم می شد که بیمار است.دلیل بیماری اش نیز برایم آشکارشد. شبانه هوا سرد تر می شود و درون خیمه گرمای مناسبی برای کودکا ن نیست مخصوصاً زمانی که برای گرم بودن تسهیلات لاز م نباشد. تعارف کردم تا بنشیند. نشست و تشکر ی کرد.

تا من چای افغانی با توت و چهار مغز آماده کردم، صدایش را می شنیدم که با کودکش موانست داشت و او را نوازش می کرد و با او همباز دنیای کودکانه اش شده بود.

چای آماده شد . پیاله اش را پر چای کردم و شروع کرد به گرم گرم چای نوشیدن . کودک روی فرش اتاق بازی داشت . رادا، آرام و بی تکلف چای می نوشید و منتظر بود تا شاید من باب گفتگو را آغاز کنم. دستانش را روی زانوانش قایم کرده بود. نگاه هایش روی نقش های فرش اتاق سرگردان بود. گاه هم کودکش را از دور شدن باز می داشت و گاه نیز زیر چشمی مرا می دید تا در سیمای من چیزهایی را بخواند. دور از ادب بود که خاموش می ماندم لذا پرسیدم :

_ رادا خواهر پسر تان چه نام دارد ؟

خود را روی کوچ جا به جا کرد . دستانش را از روی زانوانش برداشته با هم گره زد . بعد با متانت گفت :

_ سورج !

_ سورج، یعنی که آفتاب ؟

سر را به علامت تأیید تکان داد . موهای چودی شده اش یکباره روی شانه هایش غلتیدند. مدت کوتاهی خاموش ماندیم . بعد با خندهٔ آرام و ملایمش با اشاره به سورج گفت :

_ سورج پنجمین فرزند من است . اودر بنارس به دنیا آمد ه و حالا سه ساله است .

وقتی می گفت او سه ساله است ، آهی ممتد همرا ه با کلمات دیگر از سینه اش بیرون شد. گویی درونش آتش گرفته است. آهی غم آلود و دردناک. قامتش را روی کوچ راست کرد مانند این که باری سنگین را از روی شانه هایش برداشته اند خود را سبک یافت. مثل این که به دنبال کلمات مناسبی بود چون با ملایمت گفت که می خواهم روشن تر صحبت کنم تا مشکلی پیش نیاید و حرف هایم را بفهمی .

آرام شد و کودکش روی زانوانش نشست. دستان مادر برشانه های کودک مصروف نوازش شدند. رادا، به آهستگی و شمرده گفت :

_ آن روز ها خوشبخت بودم . کرش...

کلمات در زبانش خشک شد. نتوانست تا به سخنانش ادامه بدهد. احساس کردم خاطرهٔ تلخ و جانگدازی به یادش آمد، زیرا پس از ادای نام کرش ، گلویش را بغضی تلخ گرفت وبرای این که بتواند برخویشتن مسلط شود، خاموش ماند. شانه هایش به گونهٔ عجیبی لرزیدند . لرزشی که تا چند ثانیهٔ ممتد ادامه یافت تا آن که همراه با آرامش یافتن رادا، آرام شد. این تکلیف خاص رادا بود که بعدها دانستم پس از در گذشت همسرش به او دست داده است.

رادا از جهت انفعالات درونی اش معذرت خواست. من برایش دلداری دادم و از اوخواهش کردم تا مرا مانند یک برادر کوچک خود دانسته و با آرامش و اعتماد تمام، حرف های خود را بگوید.

وقتی به او خواهر خطاب کردم ، چهره اش روشن تر شد لبخندی زد و با خوشحالی زاید الوصفی از من تشکر کرد. بعد خندهٔ کوتاهی نمود و احساس کردم که خنده اش نیز مانند دنیای درونش رنگین و پر معناست. عمیق و غم آلود است و می تواند برای آنانی که به عوالم درونی آدم ها می نگرند، بسیار قابل توجه باشد. خنده اش برروی لب های کبودشده اش مرد و گفت:

_ کرش شوهرم بود. مرد مهربان و دلسوزی بود. به من و فرزندانم عشق بی پایانی داشت.

معاون انجینیر در یک کارخانهٔ فولاد سازی بود. در کلکته تولد و بزرگ شده بود و به تاگور شاعر و نویسندهٔ بزرگ هند بسیار علاقه مندی داشت. بسیاری اوقات مشغول خواندن " گیت انجلی " تاگور بود. این کتاب را آنقدر خواند تا سرانجام همه را از یاد کرد و دیگر برایش نیازی به مطالعهٔ کتاب مذکور نبود.

رادا تا این جا آمد و بعد مکث کوتاهی کرد. نگاه هایش همچنان نافذ و گیرا و پرسنده می نمود. کودکش روی اتاق با بعضی چیز های خورد و ریزه بازی می کرد . رادا ادامه داد :

_ می دانم مایل هستی بدانی من چه کسم و چه می کنم و زند گی من چه گونه می گذرد . من این نکته را زمانی دریافتم که دیدم از فراز اپارتمان ، تصویر کودکانم را هنگام نان خوردن برداشتی و فردایش تصاویر آنها را برای شان فرستادی. برای من نیز جالب بود که می دیدم یک افغان مجذوب زندگی خانواده یی از طبقات متوسط و پایینی هند شده است . شب با دخترانم مصمم شدیم تا با شما تأمین ارتباط کنیم . این به خاطر دوستی با یک افغان. من دربارهٔ افغان ها بسار چیزها را می دانم و از همین روی برایم چیزی غیر مترقبه نبود که نزد شما بیایم.

دوباره خاموش شد و کودکش را روی زانوان لاغرش گرفت. به تصاویری که در برابر چشمانش روی دیوار اتاق مرتب شده بود نگریست و گویی از خودش جدا شد تا در درون آن تصاویر نفوذ کند و حال و هوای محیط آن جاها را استشمام نماید .

تصاویر، مناظری از بامیان، بلخ، کابل و هرات بود. این تصاویر عمدتاً سال های آرامش افغانستان را نشان می داد و او می دانست که درآن جا ها چه وضعیت های سیاسی و اجتماعی برقرار است.

به نظرم رسید که زن میان سایه های خشونت سرزمین من و زندگانی اش مشابهت هایی می بیند. در خود فرورفته بود و من می دیدم که او تا چه حد مثلاً به نماهایی از سروبی می بیند و حتا پلک هم نمی زند.

ابروانش را به همدیگر نزدیک کرده و معلوم می شد که می کوشید تا کوچک ترین زاویه های تصویر را ببیند. چه رازی در این میانه بود که او به این منظرهٔ وحشی و خشن بسیار با دقت می دید و هرچه دقیق تر می شد، سیمایش اندوه بار تر و غم آلود تر می شد. غمی که من دانستم بسیار آزار دهنده و تلخ بود و بسیار نادم شدم از این که از او برای نوشیدن چای دعوت کردم. دیدم به ناگاه در چشمانش توفانی بر پا شد. اشک های درشتی در لای آنها پیدا شدند و تا زن به خود آید راه گونه هایش را درپیش گرفتند و روی ساری افتاده روی زانوانش ناپدید شدند.

کودک با دستان نحیف و نزارش که به کودکان سوء تغذی شده می مانست، گونه های مادرش را لمس کرد. اشک های دانه دانه جاری شده از چشم مادر را لمس کرد دستان خود را با آنها تر کرد و بعد با کف دستانش روی مادر را نوازش نمود. این محبت طبیعی و چنان آرام اجرا شد که بی اختیار شدم و نتوانستم جلو اشک هایم را بگیرم. آرام آرام با هم گریستیم، تنها کودک بود که فارغ از دنیای ما به کار خود سرگرم بود . و گاه گاه اشک های چشمان مادر را از رخساره اش می سترد.

گریهٔ زن برایم بسیار معنا دار بود و دانستم که پیوندی میان تصویر و دنیای ذهنی او موجود است و این مایهٔ تعجب من بود.

او با تصویر درهم آمیخته بود و من درون او را می کاویدم تا بدانم چه چیزی در میان او و تصویر وجود دارد که او را مجذوب و علاقه مند ساخته است و یا هم در او خاطره یی را بیدار نموده است.

شاید ده تا پانزده دقیقهٔ دیگر گذشت و زن همان گونه که می گریست، چشم از تصویر کوه های خشن سروبی بر نمی داشت . سرانجام به موقعیت خود پی برد، معذرت خواست که موجب ناراحتی من شده است و برای این که دیگر مرا منتظر نگذارد، اول چشم هایش را با گوشهٔ آویزان ساری اش پاک کرد و بعد گفت :

_ گفتم کرش به تاگور بسیار عشق می ورزید. این علاقه مندی او به تاگور چیزی عجیب بود. من در او تغییراتی بسیار دیدم که همه را ناشی از سیر و سفر او در دنیای تاگور می دانستم و به راستی من نیز دیگر یک تاگوریست دیگری شده بودم. کرش بسیار کار می کرد و زیاد می کوشید تا من و فرزندانم از همه حیث در آسایش به سر ببریم و کم تر اتفاق می افتاد که روی مسائل بی اهمیت زندگی جنجال کند. ما ده سال در کمال خوشبختی پس از ازدواج در کلکته زندگی کردیم و صاحب پنج فرزند شدیم. در آغاز دههٔ دوم زندگی مشترک مان، فرزند اول مان که پسری بود و " دیپ" نام داشت و در اثر بیماری ناشناخته یی درگذشت. مرگ او اثرات ناگواری بر روح و روان من و کرش باقی گذاشت و سلامت روانی کرش به زودی برهم خورد و من برای علاج و مداوای او با کودکانم ناگزیر شدم به دهلی بیایم. در دهلی کار مداوای او را آغاز کردم ولی از بخت بد، مصیبت دامن ما را رها نکرد و بیماری او شدت یافت و با وجود تلاش فوق العادهٔ دکتران معالج ، بهبودی در وضعیت او رونما نشد . دکتران توصیه کردند تا او را برای چند هفته به کشمیر ببرم. به عقیدهٔ آنها شاید این تغییرآب و هوا در دگرگونی حالت روانی و جسمانی او مؤثر واقع شود. با آن که برای من این امکان میسر نبود ولی بسیاری چیز هایی را که در سال های زندگی مشتر ک خریداری کرده بودم وبرایم عزیز بودند فروختم تا بتوانم خواست دکتران را بر آورده سازم. رادا خاموش ماند و چشمانش همچنان بر روی تصویر سروبی روی دیوار میخکوب شده بود. همان تصویر سروبی و تونل کوتاه آن . خاموش بود. اشک هایش بر روی گونه هایش خشکیده بودند و من دیدم که درمیان خاطرات گذشته در تقلاست. چای فراموش هردوی ما شده بود و تنها کودک بود که این بار با چاکلیت مشغول شده بود و می کوشیدآن را پوست بکند و بخورد ولی نمی توانست .

رادا لختی دیگر خاموش ماند. چشمانش روی تصویر و روی دیوار و بر نقش های فرش اتاق دور خورد و آن گاه مانند این که با خود سخن می گوید زیر لب چیز هایی نا مفهوم گفت و شنیدم کشمیر و نام جاهای دیگری را بر زبان آورد.

کودک موفق شده بود تا چاکلیت را پوست کند. شیرینی را مزه مزه می کرد و با ولع و اشتیاق تمام آن را می لیسید. آب دهانش از کنار لبانش روی زنخ سیاه و لاغرش رسیده و آن را تر کرده بود و لی لیسیدن را ادامه می داد و لذت می برد. مادرش سرگردان درمیان یادهای خود به کار کودکش می دید و می گذاشت تا او همچنان از لیسیدن چاکلیت لذت ببرد. زندگی در نظرش برای کودکش در فرصت کنونی همان بود و او راضی بود که می بیند کودکش از شیرینی لذت می برد.

کودک همچنان شیرینی اش را می لیسید. چند انگشت لاغر و استخوانی و سیاهش را در میان لبانش گرفته و آنها را می مکید و باز لذت می برد. تصویر و نگاه رادا هنوز برای من رازی نامکشوف باقی مانده بود و من نمی دانستم که چگونه از او واقعیت ماجرا را بشنوم .

رادا همچنان که خاموش مانده بود می گریست. مثل این که از وضعیت پیش آمده ناراضی بود. اشک هایش را با گوشهٔ ساری اش پاک کرده گفت:

_ ببخشید که شما را اذیت کردم. این خاطرات گذشته، مرا نمی گذارد. هردم بر روان من فشار وارد می کند. چهار سال است که نمی توانم این خاطرات را از یاد ببرم. کار سنگین روزانه هم نتوانست مرا از چنگال این یاد ها بیرون کند. رادا کودکش را به آغوش کشید و دست هایش را با دستمال کاغذی موجود روی میز، پاک کرد.

درمیان هق هق گریه هایش که از شدت آن شانه هایش تکان می خورد گفت:

_کرش مایل نبود به کشمیر برود و لی وقتی لابه و زاری های مرا دید تسلیم شد.

همهٔ آنچه که از بابت فروش زیورات و لوازم دیگر خانه به دست آورده بودم دوازده هزار روپیه شد و من با این پول با فرزندان و همسر روانهٔ کشمیر شدیم. کشمیر زیباست ولی مصیبت شرارت و جنگ در بساری نقاط آن می تواند برای هرکسی فاجعه بیافریند. کشمیر برای من هم فاجعه آفرید. فاجعه یی که حالا مجبورم برای نان در آوردن و تربیهٔ کودکان خود تا شام ها مانند مردان کار کنم و عرق بریزم.

ادامه دارد

جنگ در بلوچستان پاکستان

ممنون

به نظر می رسد که جنگ در صوبهٔ بلوچستان پاکستان در حال مبدل شدن به یک جنگ داخلی است. نیروهای نظامی پاکستان از چند ماه به این طرف درگیر جنگ باقبایل بلوچ اند. دراین جنگ از سلاح های سنگین و بمباران به وسیلهٔ هواپیماها نیز استفاده شده است.

بلوچستان بزرگ ترین صوبهٔ پاکستان از نظر وسعت بوده و ذخایر گاز آن یکی از زیربناهای اقتصادی این کشور را تشکیل می دهد، در بلوچستان است. اما با وجود این ذخایر بزرگ، بلوچستان فقیر ترین صوبهٔ پاکستان بوده در نظام فدرال پاکستان، سهم کمی از درآمد این صوبه در خود آن به مصرف می رسد.

ترکیب جمعیتی بلوچستان نیز طوری است که در آن پشتون ها بعد از بلوچ ها بزرگ ترین تعداد نفوس را تشکیل می دهند. منطقهٔ بلوچستان بیشتر ریگزار بوده و طبیعت دشوار آن بر دشواری زندگی مردم این خطه افزوده است.

بلوچستان پاکستان با افغانستان و ایران همسرحد بوده و از طریق خلیج فارس راه بحری دارد. بندر گوادر بزرگ ترین بندر این صوبه بوده که هنوز به صورت کامل کار ساختمان آن به پایان نرسیده است.

مردم بلوچستان از دهها سال به این طرف خواهان سهم عادلانه در درآمد ملی کشور بوده اند و در این راه حتی دست به قیام های مسلحانه زده اند. در دههٔ هفتاد میلادی قیام بلوچ های پاکستان از طرف دولت مرکزی در این کشور با دخالت مستقیم رژیم شاه در ایران سرکوب شد. زیرا شاه ایران بیم از آن داشت که اعطای خودمختاری به مردم در بلوچستان پاکستان موجب تحریک احساسات قومی مشابه در بلوچستان ایران گردد.

رهبران بلوچ پاکستان در اثر فشار های دولت پاکستان، گاهی هم به افغانستان پناه می آوردند. رهبران قبیله های بزنجو، مری و منگل سال ها در افغانستان اقامت داشته اند.

در رأس قیام فعلی قبیلهٔ بکتی قرار دارد که رهبر سالخوردهٔ این قبیله نواب محمد اکبر خان بکتی از سیاستمداران قدیمی پاکستان است. این رهبر قبیله حدود سه هزار تن از افراد قبیلهٔ خود را مسلح نموده و اکنون درگیر یک جنگ چریکی با دولت مرکزی است. این افراد با سلاح های سنگین نیز مجهز اند و تاکنون مشکلات زیادی برای قوای مسلح دولت مرکزی در این ناحیه به وجود آورده اند.

حقیقت این است که دولت های نظامی در پاکستان همیشه با توسل به خشونت، پاکستان را در معرض خطر قرار داده اند که جدایی بنگلادش از پاکستان یکی از دست آورد های رژیم های نظامی و خشونت گرا در پاکستان بوده است.

اگر رژیم فعلی در پاکستان به جای توجه به خواست های مشروع مردم بلوچ، با دست بردن به حربه های نظامی سرکوب گر در صدد خفه ساختن این قیام باشد، شکی نیست که پاکستان با چالشی بزرگ مواجه خواهد شد. اما نظامی گران پاکستان به این باور اند که قیام بلوچ ها هرگز از حمایت خارجی برخوردار نخواهد شد و به خصوص ایران به عنوان همسایهٔ پاکستان همانند دوران شاه وجود یک قیام هرچند حق طلبانه را در میان قومی که در هردوسوی سرحد ساکن اند، تحمل نخواهد کرد. شاید همین محاسبه در میان دولت مردان و ارتشیان پاکستان عامل اصلی این تمایل به سرکوب گری باشد اما باید این نکته را در نظر گرفت که امروز اوضاع این منطقه با وضع در دههٔ هفتاد میلادی بکلی فرق کرده است.

امید است تا دولت پاکستان به خواست های مشروع و قانونی مردم بلوچ تسلیم شود و به جنگ و برادر کشی درصوبهٔ بلوچستان پایان دهد.

آیا ائتلاف ترکیه و "اسرائیل" با خطر نابودی مواجه است؟

نوشته: دکتر مصطفی رجب ــــ ترجمه :خلیل الرحمن سلحشور

آیا تاریخ ۲۲ مارس ۲۰۰۴ آغاز تحولات مهم در روابط میان رژیم صهیونیستی و ترکیه به شمار می رود؟ شاید، ناظران امور پس از این تاریخ که با جنایت وحشیانه رژیم صهیونیستی در ترور شیخ احمد یاسین همزمان شد بر این باورند که روابط دو طرف دیگر مانند سابق بسیار نزدیک و صمیمی باقی نمانده است. پس از ترور شیخ احمد یاسین، دولت ترکیه رسما این عملیات را محکوم کرد و آن را اقدامی تروریستی دانست و پیگیری سیاست ترور مسؤولان حماس به وسیلهٔ "اسرائیل" را به شدت محکوم کرد.

پس از ترور دکتر عبدالعزیز رنتیسی در ۲۷ آوریل سال گذشته، رجب طیب اردوغان نخست وزیر ترکیه دیدار با هیأتی از بازرگانان "اسرائیلی" را که از آنکارا دیدن کرده بودند، رد کرد و دستور داد کلیه مقدمه چینی ها برای سفر رسمی وی به "اسرائیل" که قرار بود در سال ۲۰۰۴ انجام شود، متوقف گردد. اردوغان همچنین در واکنش به تهاجم وحشیانه "اسرائیل" به غزه و رفح در اواخر ماه می، در یک کنفرانس خبری که کمیته بین المللی خبرنگاران در تاریخ دوم ماه می سال ۲۰۰۴ در استانبول تشکیل داده بود، تصریح کرد، شارون همه پیشنهادهای ترکیه درباره میانجیگری این کشور میان "اسرائیل" و فلسطینیان را با سیاست های تروریستی و حملات خود دفن کرد. نخست وزیر ترکیه در مصاحبه با روزنامه هاآرتص نیز بار دیگر از "اسرائیل" انتقاد کرد و جنایت این رژیم در رفح را "تروریسم دولتی" نامید و برخورد "اسرائیل" با فلسطینیان را مشابه فشارهایی دانست که یهودیان اسپانیا در عهد دادگاه های تفتیش عقاید با آن مواجه شده و با شکنجه از این دیار اخراج شدند. وی گفت: یهودیان در آن عهد به شدت تحت فشار بودند و امروز متأسفانه فلسطینیان تحت فشارند و ملت "اسرائیل" همان رفتاری را با فلسطینیان دارد که خود ۵۰۰ سال پیش با آن مواجه بود.

نکته مهم تر در سلسله انتقادات ترکیه از سیاست های "اسرائیل" در نیمهٔ ماه جولای سال ۲۰۰۴ و هنگامی رخ داد که ایهود اولمرت معاون شارون به آنکارا رفت. اردوغان به بهانهٔ آن که در تعطیلی است از استقبال از اولمرت خودداری ورزید، اما همزمان از ناجی عطری نخست وزیر سوریه که همزمان با سفر اولمرت به آنکارا سفر کرده بود، استقبال و با او گفتگو کرد. اولمرت از این اقدام به شدت عصبانی شد و پیش از ترک ترکیه گفت که ترکیه یا هیچ دولت دیگری نمی تواند در این مرحله در برقراری صلح میان "اسرائیل" و همسایگانش در خاورمیانه سهیم باشد، زیرا تل آویو درصدد مذاکره با فلسطینیان نیست و بر این باور است که موضوع اختلاف با سوریه هم اولویتی در برنامه های آن ندارد.

به رغم آن که این دستکاری تصویر سفید همکاریهای "اسرائیل" و ترکیه را که تا حد امضای توافقنامه های دفاع مشترک و اعلام ائتلاف شرق مدیترانه یی با نظارت آمریکا هم پیش رفت، به شدت مخدوش می کند، اما روابط دو دولت در گذشته نیز شاهد برخی فراز و نشیب ها بوده است که مهم ترین آنها مخالفت ترکیه با تصمیم "اسرائیل" در سال ۱۹۸۰ مبنی بر اعلام قدس به عنوان پایتخت دولت عبری بود. ترکیه همچنین بمباران نیروگاه هسته یی عراق در جون سال ۱۹۸۱ به وسیلهٔ اسرائیل را محکوم کرد. این کشور همچنین تصمیم "اسرائیل" در ۱۹۸۱/۳/۱۴ برای الحاق بلندی های جولان به فلسطین اشغالی را به رسمیت نشناخت، ولی به محض آن که شورای ملی فلسطین در نشست نوامبر سال ۱۹۸۸ خود در الجزایر تشکیل دولت فلسطین را اعلام کرد، آن را به رسمیت شناخت. مضاف بر آنکه ترکیه در دهه پنجاه میلادی به سبب مخالفت کشورهای عربی با حضور "اسرائیل" با مشارکت در ائتلاف بغداد، حضور اسرائیل در این ائتلاف را بعید دانست.

برخی بر این باورند که روابط اسرائیل و ترکیه به این آسانی تحت تأثیر قرار نمی گیرد، زیرا این روابط از تاریخ طولانی برخوردار است. ترکیه اولین دولت اسلامی بود که تأسیس رژیم صهیونیستی را به رسمیت شناخت. این دولت همچنین گام های مثبتی در مسیر همکاری میان دو طرف برداشته است که امضای توافق همکاری امنیتی موسوم به توافق "نیزه سه گانه" در سال ۱۹۵۸م. از آن جمله است. بر اساس این توافق دو کشور اطلاعات امنیتی رد و بدل کرده و رؤسای سازمان های اطلاعاتی آنها نشست های دوره یی تشکیل می دهند. به موجب این توافق سازمان موساد یک مرکز اطلاعاتی در ترکیه تأسیس کرد. از آن پس همکاری امنیتی در زمینهٔ مبارزه با تروریسم به ویژه پس از تجاوز اسرائیل به لبنان در سال ۱۹۸۲م. نیز گسترش یافت -. "اسرائیل" در آن زمان اسنادی را که در اثنای تجاوز به لبنان از برخی پایگاه های مبارزان فلسطینی به غنیمت گرفته بود به ترکیه داد. این اسناد به ارتباط سازمان های فلسطینی با گروه های چپگرا، ارمنی و کرد ترکیه مربوط می شد. همچنین برخی از شرکت های خصوصی در ترکیه در نیمهٔ دوم سال ۱۹۸۸ در زمینهٔ ارسال کارگران ترک به "اسرائیل" فعال شدند: اسرائیل از این کارگران که دستمزدهای کم دریافت می کردند، برای کاستن از نیاز خود به کارگران فلسطینی بهره گرفت.

به گفتهٔ عماد جاد در ضمیمهٔ سیاسی روزنامهٔ البیان در سال ۱۹۹۷ همکاری های دولت عبری و ترکیه در دههٔ نود میلادی به اوج رسید. این همکاری ها از آغاز سال ۱۹۹۵ کم کم به صورت آشکار درآمد و در این هنگام توافقی نظامی میان دو کشور به امضا رسید که در آن رزمایش های مشترک میان دو کشور پیش بینی شده بود و نیز به هواپیماهای اسرائیلی اجازه داده می شد برای کنترل مرزهای سوریه در آسمان ترکیه به پرواز درآیند و مأموریت شناسایی تحرکات نیروهای سوری را در ابعاد وسیع تری انجام دهند. این توافق واکنش های گسترده یی را در جهان عرب برانگیخت و ترکیه با تأکید بر این که توافق با "اسرائیل" تنها به توافق برای برگزاری رزمایش های مشترک و تبادل تجربیات محدود می شود و فعالیت نظامی مشترک در آن پیش بینی نشده است، تلاش کرد که به این واکنش ها پاسخ دهد. گام بعدی در ماه اوت سال ۱۹۹۶ برداشته شد و ترکیه و "اسرائیل" توافق همکاری در عرصهٔ فناوری نظامی به امضا رساندند. توافق دیگری هم در دسامبر همان سال در زمینهٔ انجام رزمایش های نظامی مشترک در دریای مدیترانه به امضا رسید که این توافق اولین مورد در نوع خود محسوب می شود.

سفر رئیس ستاد مشترک ارتش ترکیه به اسرائیل در ۲۴ فوریه سال ۱۹۹۷ به منظور پیگیری این توافقات از جمله بخش توسعه و تجهیز ۵۴ هواپیمای اف ۴ ترکیه در کارخانه های اسرائیل را نیز می توان در راستای این توافقات ارزیابی کرد. بر اساس این توافقات رژیم صهیونیستی تجهیزات پیشرفتهٔ راداری و سیستم های ناوبری و پارازیت پیشرفته را در این نوع از هواپیماها نصب می کرد. ارزش این قرار داد ۶۰۰ میلیون دلار اعلام شد که "اسرائیل" در قالب وام جهت انجام پروژه یی ۵ ساله در اختیار ترکیه قرار می داد.

در بین سال های ۱۹۹۶ تا ۱۹۹۷ "اسرائیل" موضوع روش های تسریع و توسعهٔ همکاری نظامی با ترکیه را پی گرفت و ۱۳۴ توافق و پروژهٔ مشترک همکاری نظامی میان دو کشور به امضا رسید که مهم ترین آنها عبارتند از:

۱. طرح تجهیز هواپیماهای اف ۴ و اف ۵ ترکیه به سیستم های پیشرفتهٔ جنگی.

۲. اجرای پروژهٔ مشترک ساخت هواپیماهای آموزشی بدون خلبان و هواپیماهای جاسوسی.

۳. اجرای پروژهٔ مشترک میان ترکیه، آمریکا و رژیم صهیونیستی برای توسعهٔ موشک های ضد موشک پاتریوت.

۴. جایگزینی اسلحهٔ سبک ایفال "اسرائیل" به جای سلاح های ارتش ترکیه.

۵. صدور سیستم های الکترونیکی ویژهٔ مراقبت از مرزها و سیستم راداری هواپیماهای اف ۴

۶. تهیهٔ گزارش های سه ماهه از خطراتی که دو طرف را تهدید می کند از سوی کارشناسان دو طرف و تهیهٔ گزارش مشترک هر ۱۶ ماه یک بار از سوی وزیران دفاع و رؤسای ستاد آنها.

اما اکنون بار دیگر به موضوع بحرانی باز می گردیم که هم اکنون در روابط ترکیه و اسرائیل ایجاد شده است. این بحران قطعا بدون پیش زمینه نبوده است، بلکه می تواند علل و عوامل متعددی داشته باشد. احمد دیاب در مجلهٔ سیاست بین الملل در اکتبر ۲۰۰۴ به آن پرداخته و به نکات ذیل در آن اشاره کرده است:

۱) نگرانی از نبود اهمیت استراتژیک که ترکیه از آن رنج می برد. این نگرانی پس از پایان جنگ سرد و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و تقویت پیمان ناتو افزایش یافت و پس از اشغال عراق به وسیلهٔ آمریکا عمیق تر گردید. به همین علت تئوریسین های لیبرال ترکیه به این فکر افتادند که در نگاه خود بازنگری کرده تا از عوامل جغرافیایی و سیاسی و اقتصادی ترکیه برای پر کردن این خلأ استفاده کنند. در همین راستا، در راهبرد ترکیه تلاش شده است که ارزیابی دقیق تری از جریان ها و مصالح و گرایش های مختلف آمریکایی، اروپایی، عربی و اسلامی به عمل آورده و سپس در میان آنها تعادل برقرار سازد و به همین منظور تلاش شود روابط با همسایگان منطقه یی و قدرت های دیگر بین المللی تقویت گردد تا ترکیه به یک بازیگر چند محور تبدیل شود. بر اساس این راهبرد ترکیه تلاش می کند به یک بعد محوری در منطقه تبدیل شود.

۲) روابط ترکیه و آمریکا و روابط این کشور با رژیم صهیونیستی به یکدیگر وابستگی زیادی دارد و به همین سبب، بحرانی شدن روابط میان واشنگتن و آنکارا به سبب موضوع عراق، روابط ترکیه و رژیم صهیونیستی را نیز تحت تأثیر قرار داد. این وضعیت به ویژه پس از موضع گیری شدید ترکیه علیه اقدامات اسرائیل و انتقاد گسترده از سیاست های این رژیم در درگیری با فلسطینیان تحولات تازه یی را شاهد بوده است.

۳) از زمان پایان جنگ سرد و جنگ خلیج و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی سابق و سرانجام اشغال عراق به وسیلهٔ آمریکا، کشورهای عربی نیز به نوعی بحران زده شدند و خلایی در وضعیت راهبردی منطقهٔ خاورمیانه پدید آمد. به نظر می رسد که ترکیه و "اسرائیل" این تحول را به دقت دنبال کرده اند و تلاش می کنند به نفع خود از آن بهره گیری کنند، زیرا وضعیت کنونی منطقه موجب آغاز یک درگیری مهم که می توان آن را به درگیری بر سر "رهبری" در منطقه میان ترکیه و تل آویو نامید، شده است.

منبع: روزنامه الشرق چاپ قطر

تصویری از فردا

عبدالعلی کوهی

زندگی مانند حلقه های زنجیر است، که هر حلقه اش گذشته را با حال پیوند می دهد و آینده را به تصویر می کشد.سوال اساسی در روزهای پرجذر و مدهای سیاسی و اجتماعی در کشور این است که فردا را چگونه باید تصویر کرد. به سخن دیگر فرهنگ فردا چگونه باید باشد.درمیان ما کسانی، وجود دارند که فقط علم بردار میراث گذشته اند و همچنان گروهی در جامعه وجود دارند که به آنچه اروپایی و امریکایی است، دعوت می کنند، اما اکثریت عظیم جامعه را کسانی تشکیل می دهند که فرهنگ اروپایی و امریکایی را نمی دانند. پس چه باید کرد؟

تصور روشنفکران ملی بر این مدار استوار است که در کلیت امر باید فرهنگ موروثی گذشتگان کالبد شگافی گردد و در عمق آن باید نفوذ کرد و در و گوهر آن را برون آورد. به همین ترتیب به جا خواهد بود تا بانیان تمدن، درست تشخیص داده شوند. در روشنی این جستجوها، روشنفکران و اهل خبرهٔ ما، چنان طرحی را تهیه بدارند که هزینهٔ تطبیق آن را باید دولت در اختیار داشته باشد. و درونمایهٔ این طرح را به یقین میراث فرهنگی و ترجمهٔ افکار معاصران خواهد ساخت و این طرحی است که رجال سال های بیست در کشورهای جهان سوم، اسلام و عرب بدان توسل جستند، آن را پرورانیدند و اشاعه دادند و کشورما ناگزیر است این راه را بپیماید.

منظور از فرهنگ فردا، این است که گمشدهٔ ما را، برای ما واپس دهد تا در ذوق متجانس باشیم و سرانجام در رد و قبول مشابه راه و چاره در فرهنگ فردا این است که آثار اروپا از طریق ترجمه به ما نقل داده شود و میراث پیشینیان را از راه نشر اعاده نماییم. این چیزی است که در کشورما هنوز، وجود ندارد و چیزی به نام مرکز ترجمهٔ آثار علمی و فرهنگی در سطح دانشگاه ها و سایر نهادهای علمی در کشور وجود ندارد، گاه گاهی جزوه هایی از طریق انجوها و مؤسسات خارجی در زمینه های اقتصادی، مدنی، زندگی، حقوق بشر و... از سوی برخی از جوانان معاش بگیر این مؤسسات، به دست نشر سپاریده می شود که به ریش زبان های ملی می خندد و نامش را می سپارند ترجمه. این ترجمه ها نه تنها، مغشوش است؛ بلکه آثار ادبی را نیز مسخ می سازد.

هدف از نشر و انتقال آثار آن است که این نشر و انتقال در یک ترکیب ابداعی، باید ارائه گردد، که علایم اصالت ما را در یک صورت عصری در بر داشته باشد. امروز فرهنگ های متعدد در جامعهٔ ما می خواهد برای خود جای باز نماید و وقت آن فرا رسیده است که این شاخه ها را در یک جریان واحد جمع نماییم و بعداً ادعا نماییم و بگوییم، این است فرهنگ موجود ما. از تیاتر و موسیقی گرفته تا برنامه های تلویزیونی و سایر نمایشنامه ها، چیزی که همه اش از فرهنگ ما نشأت نکرده است و نمی توانیم ادعا کنیم که آنچه در تلویزیون ها و سینماهای کشور، به نشر سپرده می شود، همه اش از ماست.

گفته شده است که فرهنگ آدمی نقطه نظر خاص اوست و کسی که نقطه نظری ندارد که بتوان مواقف زندگی را از آن قیاس کرد، می گویند صاحب فرهنگ نیست ولو از همهٔ علمای عصر خود، در یکی از فروع علم دانا تر بوده باشد.

آنانی که از فرهنگ سخن می گویند، با وجود برخی اختلاف فرهنگ ها میان اقوام و ملت ها، درمیان سایر مفاهیم و مصطلحات سیاسی و اجتماعی، دارای بزرگ ترین مفاهیم است که ذهن ما را در این روزها به خود مشغول ساخته است. نمی توان مفاهیمی را به این بزرگی که در ساحت و قلمرو آن وجود دارد در سایر مفاهیم به دست آورد.

اما باید این فرهنگ با افزودن عناصر جدید غنی گردد، و بدون این تداوم و مداخلهٔ فرهنگ ها، حرکت و سیر به جلو محال است، چنان که گفته اند، آن گونه که زبان خالص در جهان وجود ندارد و زبان ها یکی در دیگری متداخل می باشد، به همین ترتیب متون فرهنگ ملی را می توان با عاریه گرفتن از فرهنگ جهانی غنی ساخت. حوزهٔ فعالیت علم از حوزهٔ فعالیت فرهنگ جداست؛ زیرا علم عام است و فرهنگ خاص. درمیان یک دانشمند ایرانی، افغانستانی و مصری در خصوص علم ریاضی، کیمیا و سایر علوم تجربی اختلاف وجود ندارد؛ اما فرهنگ ایرانی ـ افغانستانی و مصری، یعنی نقطه نظر آنها از سایر اقوام فرق می نماید.

از همین جاست که ارزش های خیر و شر، یا زیبایی و زشتی در قلمرو علم دخالت نمی کند؛ اما فرهنگ با این ارزش ها سر و کار

امروز در جامعهٔ ما رسم شده است از چیزی سخن گفته شود که گوینده در مورد آن معرفت درست ندارد. امروز یک نویسندهٔ ما، تمام تمدن عصری غرب را مورد انتقاد قرار می دهد در حالی که درمورد این تمدن بزرگ یک کتاب را تا پایان نخوانده است

دارد. علم عقل است و فرهنگ ذوق. با وجوداین همه تباین و تفاوت که در بین علم و فرهنگ وجود دارد. همین انسان است که می تواند هر دو عرصه را در یک وجود ارتباط دهد.

انسان در روشنایی فرهنگ خود؛ یعنی در روشنایی نقطه نظر خویش هدف ها را برای خویشتن اختیار می کند و به آنچه از علم نزد او وجود دارد، مراجعه می نماید تا این اهداف را بر آورده سازد. بنا بر این فرهنگ از متحول های جامعه است و تغییر و تجدد را در قبال دارد. این متحول ها از فرهنگ متصور است، نه از علم.

این جنبش و تحول به شمول تغییرات سیاسی ـ اجتماعی به هدف تغییر دادن حالت فعلی به وجود می آید، تا به صورتی غیر از صورت موجود خود در آید. تمایل و آرزو از

فرهنگ با افزودن عناصر جدید غنی گردد، و بدون این تداوم و مداخلهٔ فرهنگ ها، حرکت و سیر به جلو محال است، چنان که گفته اند، آن گونه که زبان خالص در جهان وجود ندارد و زبان ها یکی در دیگری متداخل می باشد، به همین ترتیب متون فرهنگ ملی را می توان با عاریه گرفتن از فرهنگ جهانی غنی ساخت

حالت نفسانی و ذوقی در انسان سرچشمه می گیرد؛ اما علم همان وسیله است، برای بر آوردن این میل و آرزو.

هم اکنون در جامعهٔ ما، متحول های جدیدی در حال شکل گرفتن است. در مجموع جوانان و نوباوگان را نمی توان از این شاخه ها و امواج فرهنگی که از خارج مرزها در حال تسخیر این سرزمین است، به دور نگه داشت. اما جای این بحث وجود دارد که این ترکیب های نامتجانس فرهنگی که از در و دیوار کشور به داخل این قلمرو سیاسی در حال گسترش است، یک اعتدال فرهنگی را باید به وجود آورد و در یک ترکیب ملی که خواسته ها و ذوق ها را نوازش دهد، این امواج را اصلاح و ملی تر سازد.

امروز در جامعهٔ ما رسم شده است از چیزی سخن گفته شود که گوینده در مورد آن معرفت درست ندارد. امروز یک نویسندهٔ ما، تمام تمدن عصری غرب را مورد انتقاد قرار می دهد در حالی که درمورد این تمدن بزرگ یک کتاب را تا پایان نخوانده است و از علم این تمدن به جز شایعات چیزی نمی داند. و از فنون و رموز این فقط از طریق افواهات پیوند حاصل کرده است. به کسی که تجربهٔ مستقیم ندارد، به آنچه که دربابش سخن می راند، خیلی مشکل است که احکام صحیح دربارهٔ آن صادر کند. باید این را بدانیم که تمدن امروزی ساخته و پرداختهٔ ما نیست، پس هرچه از آن بگیریم موجب تشویش خاطر ما نخواهد بود و چون ما در عین زمان صاحب میراثی هستیم که از اجداد، به ما رسیده است پس برای ما نیز چه عیبی خواهد داشت، اگر از میراث خود مشتی برداریم، ولیکن از بزرگ ترین عیب ها این است که بدون تفکر آن را به راحتی قبول می نماییم چیزی که ننگین است، نقل فرهنگی در حد ذات خود نیست؛ زیرا در شرایط موجود ناشی از تمدن ها راه گریزی از این نقل نیست، شیوه های سیاست منقول است، رژیم های حکومت ها منقول است، نظام تعلیمی منقول است و اشکال ادب و هنر منقول است.

برعلاوهٔ فروع متعدد علوم که طبعاً منقول است، آنچه قابل ایراد است همانا نقل بدون کم و کاست است که در یک فهم سطحی و آن هم از خلال پرده های غبار آلود بدان نگریسته می شود.

تا نیمهٔ قرن گذشته امریکا پیوسته از اروپا نقل می کرد. و قبل از این وقت امریکا از خود فکر واحدی به بار نیاورده بود، همواره از اروپا نقل می کرد و نقل خود را اعلان می کرد تا این که "امرسون" به آواز بلند و رسا که همه از آن خبر دارند، در ضمن بیانیهٔ کوتاهی که در یکی از دانشگاه های شان ایراد نمود پیام خود را اعلام کرد و عنوان آن را "پژوهندهٔ امریکایی" گذاشت و مرادش از آن، اعلام این نکته بود که برای هر امریکایی، وقت آن فرارسیده است که برپای خود بایستد و بحث های ابتکاری مخصوص خود را داشته باشد. اما روشنفکران ما بدون دقت چیزی از دیگران می گیرند و آن را علم ابتکاری برای خود می شمارند. چیزی که مهم است و قابل بحث، این است که ما نمی توانیم از خود فکر تولید کنیم و فکر دیگران را بدون دقت می گیریم و نامش را می گذاریم ابتکار.

اگر امروز در افغانستان شخصی مانند "امرسون" به بانگ بلند بگوید که وقت آن فرا رسیده است که به پای خود بایستیم. هیچ کس به صدای او گوش نخواهد داد. زیرا این ادعا به کسی می ماند که دامن خود را به سرخویش کشیده، خویشتن را رسوا می کند و حقیقت حال خودرا آشکار می سازد.

بناءً اولین چیزی که سزوار انجام دادن است، این است که آدم متقلب اندازهٔ تقلب خود را لااقل برای خودش اظهار نماید، پیش از آن که غرور دانش او استوار گردد.

فرجام سخن این است که باید برای افغانستان چنان فرهنگی به ظهور رسد که او حق داشته باشد، آن را به حیث فرهنگ افغانستانی اصیل در بین مردم انتشار دهد.

از نامه های آمده ...

شایان ذکر است که در گذشته های نه چندان دور، حدود ۶-۷ پادشاهی بیشتر مأموران و کارمندان دولت در آغاز انتقال مأموریت، در پهلوی تهیهٔ سوانح قلمی و اسناد صحی و متهم نبودن به جرایم، فورم دارایی خویش را نیز بدون قلم خوردگی خانه پری و امضا نموده اند و جزء سوانح قلمی اش در دوسیهٔ مربوط حفظ می گردید.

در فورم ثبت دارایی همه دارایی منقول و غیر منقول کارمندان و اقربای درجه اول وی از نقد و جنس، حساب بانکی، عواید سرای و دکان وغیره ثبت می شد. خانه پری فورم ثبت دارایی این خوبی را داشت که متکی به آن سالیان بعد، اندوخته های مأمور دولت از نقد و جنس در مقایسه با سرمایهٔ اولی اش سنجش شده می توانست و ظاهراً ترس از عقوبت کار و دلهره پاسخ دادن به پرسشگر با وی همراه می بود.

با تأسف که در طی سه دههٔ اخیر که هیچ گونه پرسشی در این زمینه صورت نگرفته است. آن "کرباس پوش پرهنه پای دیروز" پس از تصدی یک مقام دولتی طی یکی دو سال مالک قصر و بزنس سنتر و پول و ثروت باد آورده گردید و بدون ترس از خدا و شرم از خلق خدا در انظار عامه آن ثروت نامشروع را وسیلهٔ تفاخر و وجاهت اجتماعی قرار می دهد و آن گفتهٔ خواجه حافظ شیرازی را در ذهن بینندگان تداعی می کند که:

گوئیا باور نمی دارند روز داوری

کین همه قلب و دغل در کار داور می کنند

اینک توقع مردم از پارلمان کشور به ویژه از نمایندگان آن که با رأی ملت به خانهٔ ملت راه یافته اند این است که به وعده ها و وعیدهایی که در جریان انتخابات به مردم داده بودند عمل نمایند و اول تر از همه کار ثبت ملکیت های شان را از خویشتن آغاز نمایند تا این کار را بر اعضای کابینه، قضات، سارنوالان، رؤسای دوایر دولتی و تمام کارمندان دولتی تعمیم بخشند.

حاجی رضا از سرای غزنی

گفتند و شنیدیم...

مشکلات تخنیکی

قرار بود رئیس جمهور کشور سفری رسمی به ایران داشته باشد اما این سفر ناگهان به مشکلات تخنیکی(!) برخورد و تا آینده یی نامعلوم به تأخیر افتاد.

در مورد مشکلات تخنیکی می توان تعابیر مختلفی ارائه داد. مشکلات تخنیکی می تواند، مسائلی از پنچری بایسکل گرفته تا خرابی آب وهوا، دل دردی پیلوت، و مسدود شدن راه به وسیلهٔ چک های سمنتی وخلاصه بسیاری مسائلی را که ظاهرا به همدیگر رابطه یی ندارند، شامل گردد. اما در مورد تأخیر سفر رئیس جمهور به نظر می رسد که مسالهٔ خرابی آب و هوای سیاسی ناشی از برنامهء هسته یی ایران تأثیر اصلی را داشته است.

عید در شمشتو

عید اضحی امسال در شمشتو، کمپ حزب اسلامی افغانستان در پاکستان حال وهوای تازه داشت. جو و فضای عید تحت تأثیر اعلام رسمیت حزب در داخل افغانستان قرار گرفته بود و کسانی که در کابل حزب را راجستر نموده بودند، مورد لعن و نفرین و حتی دشنام قرار گرفتند.

به گفتهء یک شاهد عینی که خود در این مراسم حضور داشته است، در جریان مراسم نماز عید، پیام های حکمتیار، ملامحمد عمر، جنگجویان کشمیری، و جنگجویان عرب که در افغانستان می جنگند، به نماز گزاران قرائت شد و بر ادامهء جنگ علیه امریکا و دولت کابل تأکید صورت گرفت.

در این مراسم شماره های نشریه های حزب اسلامی و طالبان و نیز کتب ضد دولت افغانستان به حاضران توزیع گردید.

البته دولت پاکستان در این رابطه هیچ نقشی ندارد و لازم نیست که ما در این مورد فکر بد به سر راه دهیم. دولت پاکستان در این منطقهٔ مرزی!! تسلطی ندارد و از جلوگیری از این اقدامات معذور است!

دعا پیوند دهندهٔ مسلمان با پروردگار بی نیاز

نوشتهٔ شیخ محمد صالح المنجد
ترجمهٔ محمود الله فیروز

انسان موجودی است سراسر فقیر و نیازمند، هر چه در راه رفع نیاز و احتیاج خویش کوشیده است بیشتر متوجه فقر و نداری و نیازمندی خود شده است. تن و جسمش محتاج صدها نعمت الهی است از غذا ولباس و مسکن گرفته تا انواع میوه جات و... جان و روانش بیشتر از تن نیازمند هزاران نعمت و عنایت الهی است. و خداوند بی نیاز و غنی، نیز این همه نعمت ها را در پرتو تلاش ها و خواستن ها همراه با لطف بی منتهای خود در اختیار بندگان قرار داده است.

دعا در واقع پیوند با آن ذات غنی مطلق و کریم بی نهایت است برای درخواست حاجت ها و نیازمندی های جسمی و روحی و اتصال به مبدأ قدرت بی نهایت، اگر هم حاجتی برآورده نشود و دعایی مستجاب نگردد نفس ارتباط و اتصال با ذات الهی آرامش بخش و نشاط آور و فرحزا و ثواب دار خواهد بود، و نشانهٔ توفیقی است که خداوند به دعاکننده عطا کرده است.

دعا اگر مستجاب هم نشود، مستجاب شده، چون خود اتصال به مبدأ قدرت بی نهایت ، نعمتی است بزرگ که هر کس را بر آن دسترسی نیست. آنهایی که از دعا دست شان کوتاه است در واقع زندگی و نشاط آن را از دست داده و به تعبیر قرآن (معیشه ضنكا) یعنی زندگی تلخ و سختی دارند. به همین جهت است که در دنیای امروز هر کس دستش از دعا و نیایش و عبودیت و پرستش کوتاه گشته یا به دام خودکشی افتاده و یا دچار افسردگی و بیماری های روحی و روانی گشته است و یا به اعتیاد و امثال آن پناهنده شده است.

دعا هم نیاز فطری انسان است که می خواهد تکیه گاهی داشته باشد و هم برآورندهٔ نیازها.

معنای دعا

دعا در لغت به معنای خواندن، ندا کردن، کمک خواستن، پرسش کردن، فریادرسی، تشویق و ترغیب، آمده است و در قرآن نیز دعا به معانی مختلفی به کار رفته است. ولی مقصود ما از دعا، گفتگو کردن با خداوند متعال از طریق درخواست حاجات و حل مشکلات و یا به نحو مناجات و بیان صفات جلال و جمال اوست.

تقسیمات دعا

در یک تقسیم بندی، متن دعاها و دعاهای رسیده از پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم و یاران گرامی اش را به چهار بخش می توان دسته بندی کرد که هر یک برآورنده و برطرف کنندهٔ بخشی از نیازهای زندگی انسان می باشد:

۱- خدا را به بزرگی یاد کردن و از بزرگی و مهربانی و رحمانیت او سخن گفتن: این نوع از دعاها سخت آرامش بخش است چون انسان را به یاد خدا و فضل و کرم او می اندازد و نسبت به صفات جمال و جلال معرفت حاصل می شود.

از بزرگ ترین آثار و نقش دعا در زندگی انسان آرامش روحی و روانی است، چرا که دعا یاد خداست و یاد خدا تنها چیزی است که به انسان آرامش و اطمینان روحی می دهد، هر چند با ازدواج و گردش، انسان سکون اجتماعی پیدا نموده و آرام می گیرد، اما آرامش و اطمینان قلبی جز از طریق یاد خدا میسر نیست

۲- درخواست یک سلسله کمالات معنوی و آخرتی: این هم به نوبهٔ خود دو نوع می شود، گاهی درخواست کمالات به صورت غیر مستقیم ، به صورت عذر خواهی ، مناجات و طلب عفو است. و گاهی درخواست کمالات به صورت مستقیم و صریح است مانند: (اللهم اصلح لی دینی فانه عصمه امری و اصلح لی آخرتی فانها دار مقری و اجعل الحیوه زیاده لی فی کل خیر و الوفاه راحه لی من کل شر) "خدایا دینم را اصلاح کن که نگهدار کارم است و آخرتم را اصلاح کن زیرا که خانهٔ قرار من است... و عمرم را درکار خیر طولانی، و مرگ را در کار شر راحتی من قرار بده."

۳- دعاهایی که در آن نیازمندی های زندگی دنیوی درخواست می شود: مانند سلامتی و افزونی رزق، پیشرفت در کارها، گشایش سختی ها و برآورده شدن حاجات.

۴-درخواست کمالات و رفع نیازمندی های جامعه: بخشی از دعاها از حیطهٔ خود انسان پا فراتر گذاشته و به دنبال درخواست کمالات برای کل افراد جامعه است، و نیازمندی های مادی و معنوی جامعهٔ اسلامی را مد نظر دارد و از خداوند رفع آن نیازمندی ها را می خواهد، این گونه دعا هم اثر مستقیم در زندگی دیگران دارد اگر دعا مستجاب و مورد قبول واقع شود، و هم اثر تلقینی نسبت به کل افراد دارد که در مورد نیازمندی های معنوی و مادی مردم، اگر بتوانند کاری انجام دهند کوتاهی نکنند.

الکسیس کارل روان شناس، یکی از افرادی است که به خوبی نقش دعا را درک کرده است لذا می گوید: «فقدان نیایش در میان ملتی برابر با سقوط آن ملت است ، اجتماعی که احتیاج به نیایش را در خود کشته است معمولا از فساد و زوال مصون نخواهد بود.

البته نباید این مطلب را فراموش کرد که تنها صبح نیایش کردن و بقیهٔ روز همچون یک وحشی به سر بردن بیهوده است، باید نیایش را پیوسته و در همه حال باید انجام داد تا اثر عمیق خود را در انسان از دست ندهد.»

به هر حال بیمار، سالم، فقیر، غنی، گرفتار و غیر گرفتار و... همه نیازمند دعا هستند و محتاج عنایت خدای بی نیاز می باشند. چنان که قرآن فرمود: **(یا أیها الناس انتم الفقراء الی الله والله هو الغنی الحمید)** "ای مردم! شما همه نیازمند خدا هستید و تنها خداوند است که بی نیاز و شایستهٔ هرگونه حمد و ستایش است."

شایان ذکر است که دعا گاهی با زبان «قال» و حرف زدن می باشد که غالب مردم این گونه اند. این نوع دعا اگر با شرایط باشد به استجابت می رسد، و اگر هم به اجابت نرسد باز قابل توجیه است چون ذکر خدا و یاد خدا به حساب می آید.

همچنان دعا گاهی با زبان «حال» می باشد، یعنی با اشک جاری و دل شکسته دعا انجام شود این نوع دعا، اثرش بیشتر و برد اجابتش بالاتر است و گاهی هم دعا با زبان «استعداد» است یعنی اگر انسان بر اثر انجام کار خیر و قدم هایی که بر می دارد، استعداد کمالی را پیدا کند قطعاً آن کمال به او داده می شود. اما نکتهٔ درخور دقت این است که خود دعا گام به گام بر استعداد انسان می افزاید و او را به درجهٔ بالاتر سوق می دهد و اعمال خیر و بندگی خالصانه این استعداد را در انسان فراهم می سازد، لذا بدون درخواست خواسته هایش برآورده می شود: در روایتی می خوانیم که خداوند به داوود علیه السلام وحی کرد: ای داوود! به راستی هیچ بنده یی نیست که مرا اطاعت کند در آنچه که دستور داده ام مگر آن که قبل از درخواست به او عطا می کنم و پیش از دعا حاجت های او را برآورده می سازم.

تأثیر دعا بر روح و روان انسان

از بزرگ ترین آثار و نقش دعا در زندگی انسان آرامش روحی و روانی است، چرا که دعا یاد خداست و یاد خدا تنها چیزی است که به انسان آرامش و اطمینان روحی می دهد، هر چند با ازدواج و گردش، انسان سکون اجتماعی پیدا نموده و آرام می گیرد، اما آرامش و اطمینان قلبی جز از طریق یاد خدا میسر نیست لذا با صراحت و با ادات حصر اعلام می دارد: **(الذین آمنوا وتطمئن قلوبهم بذكرالله الا بذكر الله تطمئن القلوب).** "آنها کسانی هستند که ایمان آورده اند، و دل های شان به یاد خدا اطمینان و آرامش یافته است. آگاه باشید فقط با یاد خدا دل ها آرامش می یابد."

بی تردید ایمان و یاد خدا هم گذشتهٔ تاریک انسان را پاکیزه می کند و هم نوید آیندهٔ درخشان را می دهد. همچنان تکیه بر قدرت الهی هم نعمت های از دست رفته را می تواند بر گرداند و نعمت موجود را حفظ کند و هم بلاها را برطرف و از بروز بلاها محافظت کند، این مهم جز در سایهٔ ایمان و یاد خدا میسر نیست و دعا چنین یادی را به ارمغان می آورد. اما آنهایی که دعا و راز و نیاز ندارند، و از ایمان و ارتباط با خدا بی بهره اند، هرگز زندگی آرام و زندگی با نشاط و بهجت درونی ندارند، لذا قرآن اعلام می فرماید: **(ومن أعرض عن ذكری فان له معیشه ضنكا)** "و هر کس از یاد من روی گردان شود، زندگی سخت و تنگی خواهد داشت".

این نقش و اثر دعا را دانشمندان، پزشکان، روان شناسان و روانکاوان به خوبی درک کرده اند، و سخن های نغز و زیبایی دربارهٔ آن گفته اند.

چنانچه دیل کارنگی می گوید: "امروز جدیدترین علم یعنی طب روانی همان چیزهایی را تعلیم می دهد که پیامبران تعلیم می دادند، زیرا که پزشکان روانی دریافته اند که دعا و نماز و داشتن یک ایمان محکم به دین ، نگرانی و تشویش و هیجان و ترس را که موجب نیم بیشتری از ناراحتی های ماست برطرف می سازد".

کنفرانس لندن ...

قرار گفته، وزیر مالیه، کشور، دولت افغانستان برای پنج سال آینده همه ساله به چهارمیلیارد دلار ضرورت دارد که در این کنفرانس پیشنهاد خواهد نمود. با توجه به این که در چهار سال گذشته بخش اعظم کمک های جامعه، جهانی که به دوازده میلیارد دلار بالغ می گردد توسط مؤسسات مربوط به سازمان ملل متحد و انجو ها به مصرف رسیده است، این بار هم گمان نمی رود بخش بزرگی از این کمک ها (در صورتی که کمک در حد پیشبینی شده تعهد شود) به دولت افغانستان داده شود.

با توجه به این حقیقت که بسیاری از کشورهای کمک دهنده قوانین خاصی برای کمک دارند و باید بیشتر کمک ها از طریق سازمان های غیر دولتی در خارج به مصرف برسد، این که بخش اعظم کمک ها مستقیما به دولت صورت بگیرد، زیاد محتمل نیست. وزیر مالیه آقای احدی گفت: حتی اگر سالانه چهارمیلیارد دلار که تقاضا خواهد شد، مورد قبول قرار گیرد و از این مبلغ سالانه بخش کم آن یعنی یک ونیم میلیارد دلارهم به دولت داده شود، مبلغ قابل توجهی است.

شکی نیست که کشور های کمک دهنده قبل از هر تعهد جدید، از دولت افغانستان خواستار گزارشی در مورد مصارف کمک های قبلی خواهند شد. البته دولت فقط در مورد آن بخش از پول که به دولت پرداخت شده است گزارش خواهد داد اما بخش بزرگی از این کمک ها را سازمان ملل به مصرف رسانیده است.

دولت یک استراتژی انکشافی به این مجمع ارائه خواهد داد که شامل بخش های متعددی است از تعلیم و تربیت گرفته تا صحت و ترانسپورت و مواصلات گرفته تا حقوق بشر، حقوق زن، پیشرفت در ساحه، نهاد های دموکراتیک و جامعه، مدنی ... تامین برق برای حدود شصت درصد از مردم در کوتاه مدت که مشخص نیست این برق از کجا تامین خواهد شد.

به قول وزیر مالیه انتظار بیشترین کمک در این کنفرانس از ایالات متحده، امریکاست و در قدم های بعدی از انگلستان، ژاپن، اتحادیه، اروپا، کشور های اسکندناوی و سایر کشور های اروپایی.

سوال اساسی این است که از کمک های جامعه، جهانی که تا کنون به افغانستان داده شده، چه مبلغ آن کمک بلاعوض و چه مبلغ قرضه است.

گفته می شود که در این کنفرانس بیشتر روی مسایل سیاسی، تحکیم پایه های دموکراسی و آینده، امنیت و صلح در افغانستان بحث خواهد شد و کمک های مالی در صدر دستور کار قرار ندارد.

از طرف دیگر دولت افغانستان خود در ساختن طرح اقتصادی که باید به این کنفرانس پیشکش گردد، نقش اصلی را ندارد بلکه این کار به ابتکار (جان آرنو) و سازمان ملل متحد صورت گرفته است که در طول چهار سال گذشته قسمت اعظم این کمک ها را آنها گرفته اند. طبعا در طول سال های گذشته هم وضع به همان گونه خواهد بود.

دولت افغانستان در هرحال این کنفرانس را فرصتی مغتنم برای تجدید تعهد جامعه، جهانی برای کمک به افغانستان می داند تا مبادا گمان شود که با پایان برنامه، کنفرانس بن، افغانستان توان ادامه، راه را بدون کمک جامعه، جهانی دارد.

هفته نامهٔ

وآنان که در راه ما با جان ومال جهادکردند محققاً آنان رابه راه خویش هدایت
می کنیم و همیشه خدا یار نیکو کاران است
قرآن کریم

مجاهد

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

- مجاهد می تواند مطالب را ویرایش کند
- مطالب آمده مسترد نمی گردد .
- آرا واندیشه های مقالات غیر از سرمقاله لزوماً مبین آرا ومواضع جمعیت نیست.

شعار ما

رضاي خداوند(ج) هدف ما
حضرت محمد(ص) رهبر ما
قرآن قانون ما
جهاد راه ما
شهادت در راه خدا از علي‌ترين آرزوهاي ملت

دور ششم | سال چهارم | شمارهٔ ۳۳ | چهار شنبه ۵ دلو ۱۳۸۴ | ۲۵ ذی الحجه ۱۴۲۶ — 25 January 2005

گفتند وشنیدیم!

ابوبکر سبزوار

موانع کانکریتی در برابر حکم رئیس جمهور!

از حکم رئیس جمهور در مورد برداشتن موانع از جاده ها و ضرب الاجل مقامات مسؤول مدتی سپری گردید و به نظر می رسد که دیوار ها، چک ها و موانع کانکریتی قوی تر از فرمان بوده اند.

از روزی که این حکم به نشر رسید و به دنبال آن سخنان تهدید آمیز مقامات مسؤول برای تطبیق آن از طریق رسانه های خبری شنیده شد، مردم در مورد عملی شدن این حکم ابراز شک و تردید کردند. شک وتردید در چنین مواردی نشان از نوعی بی اعتمادی به قدرت دولت دارد و به خصوص برای وجههٔ شخص رئیس جمهور در میان مردم بسیار مضر است.

اکنون به نظر می رسد که مردم اشتباه نکرده بودند و موانع جاده ها همچنان سرجای خویش باقی است.

می گویند زمانی که روس ها مناطقی از آذربایجان ایران را اشغال کرده بودند، شاه ایران در برابر درباریان گفت: اگر به سپاه خود دستور دهم تا به روس ها حمله ور شوند چه خواهد شد؟ درباریان چاپلوس یکصدا گفتند:

بدا به حال روس! بدا به حال روس!

شاه مجددا گفت: اگر به گارد خود دستور دهم تا برضد قشون روس داخل عملیات شوند چه خواهد شد؟ درباریان بار دیگر با کرنش گفتند:

بدا به حال روس! بدا به حال روس!

شاه کمی مکث نموده و گفت:

بهتر است با آنها مذاکره کنیم تا جنگ نشود!!

با صدور فرمان رئیس جمهور فقط خوش باوران گفتند بدا به حال مانع ایجاد کنندگان اما اکثریت می دانستند که مؤسسات و سفارت های خارجی قدرت مند تر از آنند که حکم رئیس جمهور بر آنان کارگر باشد. پس باید گفت: بدا به حال مردم!

زندان های مخفی در اروپا

در یک گزارش که از طرف یک مؤسسهٔ حامی حقوق بشر در امریکا به نشر رسیده آمده است که نقض حقوق بشر توسط ایالات متحدهٔ امریکا در داخل و خارج این کشور، به وجههٔ این کشور در سطح جهانی لطمه زده است. دراین گزارش به مواردی از شکنجهٔ زندانیان در خارج و داخل امریکا نیز اشاره شده است.

جنجال برسر زندان های مخفی امریکا در کشورهای اروپایی و به کار گیری فرودگاه های بعضی از کشور های اروپایی به صورت مخفی توسط طیاره های سی آی آ که حامل زندانیان بوده اند، در رسانه های خبری اروپا بازتاب وسیعی داشته است. بعضی از روزنامه های اروپایی، انتقاد های تندی از مقامات امریکایی داشتند.

یک روزنامهٔ فرانسوی در این رابطه فکاهی ذیل را به نشر سپرد:

روزی که جورج برنارد شاو فیلسوف انگلیسی در بندر نیویارک از کشتی پیاده شد، مجسمهٔ آزادی را که در کرانهٔ اقیانوس اطلس قامت برافراشته است دید، از اطرافیان خود پرسید: این هیکل سنگی را چرا در اینجا قرار داده اند؟

به او جواب دادند که این مجسمهٔ آزادی و یادگاری است که ملت فرانسه به مردم امریکا هدیه کرده است.

شاو که شخص شوخ طبعی بود با لبخندی گفت: پس این مجسمهٔ آزادی است! من فراموش کرده بودم که در اروپای کهن هروقت موجودی می مرد به یاد آن فقید با جهان وداع گفته، مجسمه یی برپا می نمودند!! ص۶

نظامیان امریکا در عراق هر روز کشته می شوند

ارتش امریکا اعلام کرد روز دوشنبهٔ ۲۳ جنوری یک سرباز امریکایی بر اثر انفجار یک بمب در عراق به قتل رسید.

به گزارش شبکهٔ تلویزیونی سی، ان، ان یک بمب هنگام عبور یک گزمهٔ نظامی امریکایی در جنوب غربی بغداد منفجر شد. در این انفجار یک سرباز امریکایی به قتل رسید. ارتش امریکا جزئیات بیشتری در مورد این حادثه را فاش نکرد.

در عین حال ارتش امریکا اعلام کرد روز یکشنبه ۲۲ جنوری هنگام عبور یک کاروان نظامی امریکا در نزدیکی شهر تاجی در شمال بغداد یک بمب منفجر شد. در این انفجار ۲ سرباز نیروی هوایی وابسته به قطعهٔ ۵۸۶ لوژستیکی کشته و یک سرباز دیگر مجروح شد.

طبق یک خبر دیگر ارتش امریکا اعلام کرد روز دوشنبه ۱۶ جنوری یک بالگرد نظامی در شمال بغداد سقوط کرد و ۲ پیلوت آن کشته شدند و ارتش امریکا سرگرم تحقیقات برای مشخص کردن دلایل سقوط این بالگرد است.

مسؤولیت سقوط این بالگرد را گروهی به نام گروه صلاح الدین ایوبی به دوش گرفته است.

این سومین بالگرد نظامی امریکاست که در جریان ۱۰ روز اخیر در عراق سرنگون می شود.

شارون بین مرگ و زندگی

آریل شارون، نخست وزیر رژیم اسرائیل همچنان در حالت کوما به سر می‌برد. به گزارش شبکهٔ تلویزیونی بی بی سی به نقل از مقامات بیمارستانی که شارون در آن بستری است هنوز هیچ تغییری در وضعیت جسمانی وی به وجود نیامده و او همچنان در وضعیتی وخیم به سر می‌برد.

سخنگوی بیمارستان هداسا در گفتگو با خبرنگاران تأکید کرد وضعیت شارون همچنان وخیم ولی ثابت است.

با این حال مقامات رژیم اسرائیل کاملا از بازگشت شارون به دولت و صحنهٔ سیاسی ناامید شده‌اند.

علی‌رغم این که چندین روز از بهوش نیامدن این مقام اسرائیلی می‌گذرد و هیچ نشانه یی از بهبودی وی به چشم نمی‌خورد، پزشکان برای او مرگ مغزی اعلام نکرده‌اند و خود را به بازگشت او به زندگی امیدوار نشان می‌دهند.

از نامه های آمده

میکانیزم نظارت بر اجرآات حکومت فعال گردد

پس از تعطیلات عید سعید اضحی، پارلمان کشور کار خویش را از سر گرفت. روشن است که با آغاز کار پارلمان قوهٔ سه گانهٔ جمهوری اسلامی افغانستان تکمیل و گراف مشروعیت آن افزایش یافته است. اکنون چشم امید و آرزوی مردم سوی پارلمان دوخته شده است و بر این باور خویش مصرند که پارلمان به حیث نظارت کننده بر اجرای قوانین توسط قوهٔ مجریه، خواهد توانست بر نا به سامانی های موجود در نظام اداری، نظم و قانون را بر ادارات حاکم سازد.

بدون شک در اذهان عامه یکی از راه های جلوگیری از فقر و تنگدستی عمومی، ایجاد سیستم نظارت و کنترل بر اعمال و اجراآت مقامات عالیهٔ دولت است. مردم بدین باورند که پارلمان نیروی چنین میکانیزمی را طرح و به منصهٔ اجرا قرار خواهد داد. ص۶

سرنوشت بالگرد صلیب سرخ هنوز نامعلوم است

جستجو برای پیدا کردن یک هلیکوپتر مورد استفادهٔ کمیتهٔ بین المللی صلیب سرخ، که در جریان عملیات امدادی در مناطق زلزله زدهٔ پاکستان مفقود شده است، ادامه دارد.

یک مقام صلیب سرخ می گوید هلیکوپتر Mi-8 متعلق به ترکمنستان با هفت سرنشین، روز جمعه، حین بازگشت از عملیات امدادی در پاکستان، پس از وارد شدن به حریم هوایی افغانستان، ارتباط خود را با برج مراقبت از دست داد.

نیروهای امریکایی و ناتو می گویند نشانه یی وجود ندارد که از شلیک ستیزه گران به هلیکوپتر در مرز پاکستان و افغانستان حکایت داشته باشد.

وزارت امور داخلهٔ افغانستان می گوید گزارشی حاکی از سقوط هلیکوپتر دریافت نکرده است.

د کوکنارو د کرنی مخنیوی سنجول ...

بله خبره د تریاکو د قیمت مسئله ده. که د کوکنار کرکیله قانونی شی؛ نو باید د هر کیلو تریاك قیمت دولت وټاکی. که دا قیمت د تور بازار له قیمت نه ټیټ وی نو دا به بزګرانو ته د منلوړ نه وی او نه د هغوی مصرفه پوره شی؛ نو هغه نا رضایتی چی سنلس یی ادعا کوی چی د نا امنیو لامل دی هغه وخت به هم پر خپل ځای پاتی وی. او که دولت د تور بازار په قیمت (هغه قیمت چی مافیایی بزګرانوته د یو کیلو تریاك په بدل کی ورکوی) تریاك واخلی؛ نو دا خو د تریاکو غیرقانونی قاچاق ته د یو قانونی تجارت جامی اغوستل دی. دا هغه کارته ورته دی چی یو وخت انګریزانو چین ته د تریاك تجارت کاوه.

جوته خبره ده چی د اروپا په مختلفو هیوادونو کی داسی ځایونه شته چی هلته د مخدره موادو استعمال آزاد دی او دولت له هغو ځایونو ډیر لوړ ټکس اخلی د دغسی ځایونو له امله هر کال ډیر سیلانیان هغه هیوادونوته سفر کوی مثلاً د هالینډ د آمستردام په ښار کی داسی یو ځای شته چی د دنیا له ګوټ ګوټ څخه هلته مخدره مواد په آزاده توګه وړاندی کیږی او د دولت غټ عاید همدا مدرك جوړوی.

په افغانستان د تریاکو اوسنی کچه دومره زیاته ده چی حتی د نیمایی دنیا د مورفینو له اړتیا نه څو چنده زیات دی، نو مونږ څنګه کولای شو ډاډمن ووسیږو چی د دی قانونی ګرځولو د غوښتنی ترشا د نیشه یی توکیو د قاچاق د مافیا لاس شریك نه وی؟